

АФІЦЫЙНА СУПРАЦОЎНІЦТВА ДЗЕЛЯ ПАЛІАПШЭННЯ МІЖНАЦЫЯНАЛЬНЫХ АДНОСІН — № 1
ТЭНДЭНЦЫІ ІНДЭКС ЭЛЕКТРОННАЙ ГАТОВНАСЦІ — № 1
ДАБРАЧЫННАСЦЬ ІСПАНСКІЯ УРОКІ МІЛАСЭРНАСЦІ

2 стар.

2 стар.

3 стар.

ЗЕМЛЯКІ СТАЎБЦОЎШЧЫНА КЛІЧА ЖАЛЕЙКАЙ

3 стар.

КАНТАКТЫ І ДЫЯЛОП

5-6 стар.

ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ. КАЗАХСТАН, ІЗРАЉЬ, ЛІТВА

7 стар.

ЗАХАВАЙ ТРАДЫЦЫЮ ПОСНАЯ КУЦЦЯ

7 стар.

АЎТОГРАФ "ЖЭМЧУГ" ІНЫ АФАНАСЬЕВАЙ

8 стар.

ДЗІЦЯЧАЯ ЧЫТАНКА ПАРАДЫ ДЗЕДА МАРОЗА

8 стар.

АГУЛЬНАЯ БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

РАСПАЎСЮДЖВАЕЦЦА Ў 48 КРАІНАХ

Голас Радзімы

Штотыднёвая газета для суайчыннікаў за межамі Беларусі

Выдаецца з 6 красавіка 1955 года

25 снежня 2003 года, № 52 (2870)

Цана 175 рублёў

E-mail: golas_radzimy@tut.by

НАВАГОДНЯЕ ВІНШАВАННЕ

Шаноўныя суайчыннікі!

Камітэт па справах рэлігій і нацыянальнасцей пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь сардэчна вітае ўсіх вас з надыходзячымі Калядамі і Новым, 2004 годам!

Ад усёй душы жадаем сустрэць і адзначыць гэтыя цудоўныя святы ў самым найлепшым настроі, за багатым сталом разам з блізкімі і дарагімі вам людзьмі.

Няхай цяплом атуліць вас, нібы анёл сваім крылом, добразычлівы ўспамін пра беларускую старонку, а слова матчынай мовы напоўніць ваш святочны, светлы дом мілагучнай песняй.

Моцнага здароўя вам, поспехаў у справах, міру і шчасця вашым сем'ям, дарагія сябры!

Станіслаў БУКО, старшыня Камітэта па справах рэлігій і нацыянальнасцей пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь.

дыякур'ер

СЯРГЕЙ МАРТЫНАЎ ВYSTУПІЎ НА СМЗС АБСЕ
У Маастрыхце (Нідэрланды) на 11-м штогадовым пасяджэнні Савета міністраў замежных спраў дзяржаў – удзельніц АБСЕ (СМЗС) міністр замежных спраў Беларусі Сяргей Мартынаў выступіў з заявай.

Кіраўнік беларускай дэлегацыі выказаў беларускую ацэнку сучасных выклікаў і пагроз стабільнасці і бяспецы ў рэгіёне АБСЕ. Былі абазначаны таксама прыярытэты далейшага развіцця асноўных накірункаў дзейнасці арганізацыі ў рамках ваенна-палітычнага, эканоміка-экалагічнага і чалавечага вымярэнняў.

З пункту гледжання Беларусі, галоўнай задачай парадку дня, якая вызначае будучыню АБСЕ, па-ранейшаму застаецца комплексная рэформа АБСЕ.

Пашырэння тэзісы выступлення С.Мартынава размешчаны на сайце МЗС Беларусі www.mfa.gov.by

"КРУГЛЫ СТОЛ"

У ДЗЕЛАМ ДЫЯСПАРЫ
Пасольстве Беларусі ў Латвійскай Рэспубліцы адбыўся "круглы стол" з удзелам прадстаўнікоў дыяспары, дылераў беларускіх прадпрыемстваў і дзелавых колаў Латвіі, якія актыўна супрацоўнічаюць з Беларуссю.

У пасяджэнні ўдзельнічалі кіраўнікі прадстаўніцтваў канцэрна "Белнафтахім", ВА "Нафтан", "МТЗ-сервіс", сумеснага беларуска-латвійскага прадпрыемства "Юрабел", Беларускага гандлёва-

га цэнтра ў Рызе, дылера Мінскага падшыпнікавага завода.

У ходзе пасяджэння бакі абмеркавалі перспектывы развіцця тавараабароту паміж нашымі краінамі, магчымасці інвестыцыйнага супрацоўніцтва, абазначылі фактары, якія стрымліваюць актывізацыю гандлёва-эканамічных адносін.

Удзельнікам "круглага стала" адзначана развіццё працэсу гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, дадзены пазітыўныя ацэнкі яго развіцця пасля ўступлення Латвіі ў ЕС, прыведзены прыклады руху беларускіх тавараў у Латвію з улікам патрабаванняў ЕС.

КАЛЯДНЫ ДАБРАЧЫННЫ КІРМАШ

У Бухарэсце прайшоў традыцыйны калядны дабрачынны кірмаш, арганізаваны Міжнароднай жаночай асацыяцыяй (IWA). Удзельнікам кірмашу сталі пасольствы 32 краін свету, акрэдытаваныя ў Румыніі.

Упершыню ў даным мерапрыемстве прыняло ўдзел Пасольства Рэспублікі Беларусь, якое прадставіла на стэндах, аформленых у нацыянальным стылі, сувенірную прадукцыю (літаратуру, значкі, маркі, вырабы з саломкі і льну, гліняныя фігуркі) і стравы нацыянальнай кухні. Прадукцыя, якая размяшчалася на беларускіх стэндах, карысталася вялікім поспехам у пакупнікоў.

Выручаны ад продажу сродкі будуць накіраваны арганізацыйна кірмашу на дабрачынныя мэты.

Прэс-служба МЗС.

перадсвяточны рэпартаж

У ПОШУКАХ ПДАРУНКАЎ І СЮРПРЫЗАЎ

Беларусь загадзя пачала рыхтавацца да навагодніх святаў. Гарадскія вуліцы ў святочнай ілюмінацыі. У Мінску з'явілася прыгажуня ёлка-волат ля Палаца Рэспублікі і трохкі меншыя — па ўсёй сталіцы. На праспекце Францыска Скарыны кожнае дрэва ў чароўных рознакаляровых агеньчыках.

Якім бы складаным ні было наша жыццё, Каляды і Новы год заўсёды прымушаюць трохкі спыніцца і задумацца. Можна, нават і пра вечнае. Колькі б ні здаралася ператрусаў і непрыемнасцей, у навагоднюю ноч мы імкнемся, каб разам з намі былі самыя дарагія людзі, а дом нагадваў поўную чашу.

Нішто так не стварае чароўны настрой, як святочны пах ад смалістай прыгажуні. Традыцыйна на Беларусі пад Новы год разгортваюцца ёлачныя кірмашы. Сёлета жывую ёлку можна ўзяць і напратат у спецыяльным посудзе з зямлёй, а пасля аддаць назад. І ёлка жывая, і ў хаце прыемная атмосфера.

Можна пакласці падарункі дзецям і дарослым ад Дзеда Мароза і пад штучную ёлку. З сярэдзіны лістапада яны прадаюцца вышынёй ад 40 да 180 сантыметраў. У нашай краіне 5 прадпрыемстваў, якія ў ліку іншага выпускаюць ёлкі і ўпрыгажэнні да іх. Дарэчы, гэтыя тавары беларускай вытворчасці таннейшыя за імпортныя ў некалькі разоў.

У перадсвяточныя дні агульны клопат — пошук падарункаў. І гандлёвыя арганізацыі пачынаюць арганізоўваць

спецыяльныя акцыі сумесна з таваравытворцамі. Такім чынам, на 20 працэнтаў знізіў цэны гомельскі завод "Ювелір", трохкі таннейшай стала прадукцыя "Мілавіцы". А залатыя гадзіннікі аб'яднання "Прамень" патаннелі ажно ў два разы. Дзякуючы дамоўленасці паміж аб'яднаннем "Атлант" і магазінамі, цэны на іх прадукцыю (халадзільнікі, пральныя машыны) часова сталі меншымі на 10 працэнтаў. Многія прадпрыемствы гандлю робяць спробу зацікавіць пакупнікоў бясплатнай дастаўкай тавараў.

А ў выставачным павільёне па вуліцы Янкі Купалы, 27, адбылася беспрэцэдэнтная выставачная падзея — адкрыўся першы жаночы аўтасалон. На экспазіцыі свае аўтамабілі прадставілі вядучыя аўтадылеры краіны.

Працяг на 2-й стар.

зваротная сувязь

ПОЛЬШЧА

Паважаная рэдакцыя "Голасу Радзімы"! Сардэчна вітаю вас усіх — адданых патрыётаў роднага слова, якое вы несце на старонках сваёй цікавай і карыснай газеты. Сардэчна дзякую, што шмат гадоў атрымліваю ад вас "Голас Радзімы". Гэта для мяне самы шчыры і найлепшы падарунак. Сэрца чешыцца, што на Беларусі свабода слова, што адраджаецца Хрыстова вера, рамантуюцца і будуюцца новыя цэрквы і нават сам урад у гэтай высакароднай справе ідзе насустрач. Хто б калісьці падумаў, што прыйдзе час, і на Беларусі можна будзе лёгка і без перасцярог купіць Біблію і іншую духоўную літаратуру. Такі час, слава Богу, надыйшоў. Нават у нас у Польшчы на Беласточчыне немагчыма дастаць такія кнігі, якія на Беларусі выдаюцца.

Дарагія сябры! Артыкулы, допісы на старонках "Голасу Радзімы" цікавыя і натхняюць нашы сэрцы і душы. Пішыце тое, што прыходзіць да сэрца, а гэта значыць, прайдзівае слова, якое заўсёды задавальняе нашы інтарэсы і заспакойвае душу. Больш пішыце пра жывую прыроду, лясы, пушчы, што красуюцца ў вашай краіне: які там парадак, колькі звярыны... Пішыце і пра II сусветную вайну. Паведамляйце больш пра тых пісьменнікаў і паэтаў Беларусі, якіх спасцігла сталінская рука, а іх было шмат, і гэта былі геніяльныя беларускія патрыёты. З нагоды Новага, 2004 года і Каляд прыміце ад мяне самыя шчырыя і сардэчныя пажаданні. Жадаю вам, дарагія, шмат шчасця, радасці, здароўя, поспехаў у асабістым жыцці і працы. Няхай Бог благаславіць вас!

З пашанай
 Мікола ПАНФІЛЮК

ПАЛІЯ. МІЛАН

Дарагія мае!
 Вялікае дзякуй за газеты. Вельмі рада, калі атрымліваю іх. Чытаю патроху, каб падоўжыць задавальненне. Прыміце мае віншаванні з Калядамі, а таксама з Новым, 2004 годам. Усяго вам самага лепшага!

Зайсёды ваша
 Леанарда МАЛЕЕВА.

перадсвяточны рэпартаж

У ПОШУКАХ ПАДАРУНКАЎ І СЮРПРЫЗАЎ

Пачатак на 1-й стар.

Як правіла, ужо з 10 снежня тавараабарот магазінаў павялічваецца ў 2-3 разы. А 30 і 31 снежня, кажа начальнік камерцыйнай службы буйнога мінскага Гандлёвага дома "На Нямізе" Ларыса Германова, людзі набываюць тавараў у 5 разоў больш, чым звычайна.

Купляюць усё. Але асабліва шмат у гэты перыяд разыходзіцца

свабодныя сувеніраў і цацак. Сёлета самы распаўсюджаны персанаж — малпа, бо менавіта гэтая жывёліна будзе галоўнай у 2004 годзе.

І яшчэ фаварыт па продажы — цукеркі. Без іх не бывае Новага года. У беларускіх магазінах — выбар даволі багаты. Прадаецца 19 найменняў шакаладных і 43 — карамельных цукерак.

Кандытарская фабрыка "Каму-

нарка" падрыхтавала 16 відаў навагодніх падарункаў на любы густ і кашалёк — ад 1,5 тысячы да 18 тысяч беларускіх рублёў. Асартымент шампанскага, яшчэ аднаго абавязковага аtryбута Новага года, такі ж разнастайны, як і цэны. "Савецкае шампанскае" мінскай вытворчасці можна набыць прыкладна за 5 тысяч беларускіх рублёў. А марачны шыпучы напой французскай вытворчасці каштуе каля 200 тысяч.

Асаблівай папулярнасцю ў гэтыя дні карыстаецца мінскі Камароўскі рынак. Сучасны выгляд гандлёвых плошчаў не выключае наяўнасці стылю і своеасаблівага эстэтызму. А з навагоднімі ўпрыгажэннямі Камароўка выглядае асабліва прывабна і прыцягвае да сябе, бо набыць там да стала можна ўсё.

— Заканчэнне на 3-й стар. —

афіцыйна

СУПРАЦОЎНІЦТВА ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Адбылося трэцяе пасяджэнне Беларуска-малдаўскай міжведомскай дарадчай камісіі па забеспячэнні правоў асоб, прыналежных да нацыянальных меншасцей. Вынікам першых дзвюх сустрэч з'явілася падпісанне ў кастрычніку 2002 года праграмы мерапрыемстваў Камітэта па справах рэлігій і нацыянальнасцей пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь і Дэпартаменту міжэтнічных адносін Рэспублікі Малдова з мэтай падтрымкі дзейнасці дыяспар у краінах пражывання і ўзаемага двухбаковага супрацоўніцтва.

Мінск наведалі прадстаўнікі Дэпартаменту міжэтнічных адносін Рэспублікі Малдова — першы намеснік генеральнага дырэктара Вера Петухова і намеснік начальніка Упраўлення міжнароднага супрацоўніцтва Таццяна Левандоўская. У Камітэце па справах рэлігій і нацыянальнасцей пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь прагучалі ўзаемныя справоздачы бакоў аб выкананні праграмы мерапрыемстваў на 2003 год.

Малдаўскія калегі перадалі беларусам зборнік дакументаў і фактаў аб развіцці міжэтнічных адносін у Рэспубліцы Малдова і беларуска-малдаўскіх стасунках. У прыгожай форме альбома з фатаграфіяў і каментарыяў падарызана справаздача аб выкананні праграмы. Вера Петухова з задавальненнем адзначыла, што амаль усе яе пункты былі выкананы як з беларускага, так і з малдаўскага боку.

Так, у час візиту старшыні Камітэта па справах рэлігій і нацыянальнасцей Станіслава Буко ў Кішыніў для малдаўскай дыяспары ў Беларусі перададзены нацыянальныя касцюмы. Дзіцячы фальклорны калектыў з Беларусі прыняў удзел у поліэтнічным фестывалі ў Кішыніўе, прысвечаным Міжнароднаму дню дзяцей, а ансамбль "Вербіца" Мінскага аўтазавада — у праграме Дзён славянскага пісьменства і культуры ў Рэспубліцы Малдова. У Мінску і Кішыніўе створаны аддзелы нацыянальнай літаратуры. А наш зямляк, член Саюза мастакоў Рэ-

спублікі Малдова Вячаслаў Ігнценка, дэманстраваў на Рады выставу сваіх мастацкіх твораў.

Галоўнай падзеяй у 2003 годзе з'явіўся выхад у свет першага тома "Анталогіі малдаўскай паэзіі" ў перакладзе на беларускую мову.

Укладальнік "Анталогіі..." паэт і перакладчык Уладзімір Скарынін, які прысутнічаў на сустрэчы, сказаў:

— Я 12 год чакаў гэтай падзеі. У 1991 годзе мы з групай беларускіх перакладчыкаў распачалі гэту справу, але яна рэалізавалася толькі тады, калі наладзілася плённае супрацоўніцтва Камітэта па справах рэлігій і нацыянальнасцей пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь і Дэпартаменту міжэтнічных адносін Рэспублікі Малдова.

Беларуска-малдаўскія стасункі будуць працягвацца. Бакі дамовіліся, што наступны том малдаўскай паэзіі будзе надрукаваны ўжо праз некалькі месяцаў. У план мерапрыемстваў на 2004 год увайшоў таксама шэраг новых палажэнняў, накіраваных на задавальненне культурных патрэб нашых дыяспар. Прысутныя на сустрэчы спецыялісты Міністэрстваў культуры, адукацыі, замежных спраў Рэспублікі Беларусь выказалі слушныя прапановы па развіцці далейшых культурных кантактаў нашых краін.

Віктар МАЦЮШЭНКА.

НА ЗДЫМКУ: падпісанне беларуска-малдаўскай праграмы супрацоўніцтва.

Фота Яўгена КАЗЮЛІ.

Фота Віктара СТАВЕРА.

афіцыйна

ПРЭМ'ЕР-МІНІСТРАМ БЕЛАРУСІ ПРЫЗНАЧАНЫ СЯРГЕЙ СІДОРСКИ

Парламент Беларусі даў згоду Прэзідэнту краіны на прызначэнне Сяргея Сідорскага прэм'ер-міністрам Рэспублікі Беларусь, вызваліўшы яго ад пасады першага намесніка прэм'ер-міністра, выконваючага абавязкі прэм'ер-міністра краіны.

Сідорскі Сяргей Сяргеевіч нарадзіўся 13 сакавіка 1954 года ў Гомелі.

У 1976 годзе скончыў электратэхнічны факультэт Беларускага дзяржаўнага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту.

Працоўны шлях пачынаў у якасці электрыка і электрамонтэра.

У 1991 годзе быў прызначаны дырэктарам Гомельскага завода радыётэхналагічнага аснашчэння, а ў 1992 годзе — генеральным дырэктарам навукова-вытворчага аб'яднання "Ратон", г. Гомель.

З 1998 па 2001 год — намеснік старшыні, першы намеснік старшыні Гомельскага абласнога выканаўчага камітэта.

З 2001 года — намеснік прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь, з 2002-га — першы намеснік прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь.

У 2003 годзе быў прызначаны выконваючым абавязкі прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь.

Сідорскі Сяргей Сяргеевіч — заслужаны работнік прамысловасці Рэспублікі Беларусь, доктар тэхнічных навук. Спецыяліст у галіне вакуумна-плазменных тэхналогій. Аўтар больш як 40 навуковых прац і манаграфій.

Акадэмік Міжнароднай інжынернай акадэміі.

Валодае нямецкай мовай.

Жанаты. Мае дзвюх дачок.

упершыню

КАЛЯДНЫЯ КАНІКУЛЫ ДЛЯ ЎСІХ

Умэтах эфектыўнай арганізацыі работы ў студзені, стварэння ўмоў для адпачынку працоўных і іх дзяцей дні з 1 па 7 студзеня 2004 года будуць нерабочымі. Згоду на адпаведны перанос працоўных дзён у надыходзячым годзе ў якасці эксперыменту даў Прэзідэнт Беларусі.

Прынята рашэнне перанесці працоўныя дні з пятніцы 2 студзеня на суботу 10 студзеня, з панядзелка 5 студзеня — на суботу 17 студзеня, з аўторка 6 студзеня — на суботу 31 студзеня. Такім чынам, жыхарам краіны прадастаўляюцца сямідзённыя калядныя канікулы.

Канстанцін СЕЛЬСКИ.

падзея

БЕЛАРУСКИ СЛЕД У КОСМАСЕ

30 гадоў таму (18 снежня 1973 года) пачаўся 9-дзённы арбітальны касмічны палёт на караблі "Саюз-13" лётчыкаў-касманайтаў Пятра Клімука і Валянціна Лебедзева.

Камандзір касмічнага карабля — Пётр Клімук, ураджэнец вёскі Камароўка Брэсцкага раёна. Гэта быў яго першы палёт у космас, за які лётчык-касманайт удасцоены звання Героя Савецкага Саюза. НА ЗДЫМКАХ: Пётр КЛІМУК з землякамі; у час палёту.

СТРАТА

ЖЫЦЦЁ, ВЫТКАНАЕ ГАЗЕТНЫМІ РАДКАМІ

Рэдакцыя газеты "Голас Радзімы" з глыбокім жалем паведамляе аб заўчаснай смерці пасля цяжкай хваробы былой супрацоўніцы штотыднёвай Ларысы Герогіёўны ЛАЗАР.

Пакінула гэты свет таленавітая журналістка, шчыры, спагадлівы чалавек, надзейны сябар. Ларыса Лазар пачынала сваю працоўную дзейнасць з чавускай раённай газеты, потым была Беларускае тэлеграфнае агенства, газеты "Савецкая Беларусія", "Голас Радзімы". І ўсюды Ларыса працавала ў поўную сілу, усю сябе аддавала любімай журналістыцы, аб якой марыла з ранняга дзяцінства і да вяршынь якой упарта ішла. Выказваем шчырае спачуванне сям'і і блізкім Ларысы Лазар.

дабрачыннасць

ІСПАНСКІЯ ЎРОКІ МІЛАСЭРНАСЦІ

Праграма супрацоўніцтва з Іспаніяй у сферы гуманітарнай дабрачыннасці існуе ўжо больш як 14 гадоў. Яна ўключае аздаруленне беларускіх дзяцей на тэрыторыі Іспаніі ў летні і зімовы канікулярны перыяд на працягу 1-2 месяцаў у экалагічна чыстай зоне, дзе дзеці маюць магчымасць умацаваць сваё здароўе, атрымаць пайнацэннае вітамінізаванае харчаванне і прайсці псіхалагічную рэабілітацыю. І ўсё гэта дзякуючы вялікай рабоце, якую праводзяць іспанскія валанцёры, члены дабрачынных іспанскіх асацыяцый, царкоўных прыходаў, а таксама розных дзяржаўных структур, бо менавіта яны даюць згоду на ўезд нашых дзяцей на тэрыторыю Іспаніі.

Іспанія — трэцяя краіна пасля Італіі і Германіі па колькасці прымаемых на аздаруленне дзяцей. З намі супрацоўнічаюць дабрачынныя іспанскія асацыяцыі горада Мадрыда, правінцыі Кастэль-яна, Арагон, Андалусія, Гранада і многія іншыя. Цяжка знайсці нейкую асобную правінцыю ў Іспаніі, дзе б у летні і зімовы перыяды не гучала беларуская мова, здаецца, што ўся Іспанія ўдзельнічае ў гэтай высакароднай гуманітарнай справе. Штогод у Іспаніі праходзіць аздаруленне каля 5 тысяч дзяцей. Гэта перш за ўсё хлопчыкі і дзяўчынкі, якія пражываюць у чарнобыльскай зоне, са школ-інтэрнатаў і дзіцячых дамоў, якія засталіся без апекі бацькоў, з сацыяльна не абароненых сем'яў. Сярод іх нямала дзяцей з фізічнымі і псіхічнымі парушэннямі.

Знаходзячыся на аздаруленні ў Іспаніі, дзеці не толькі адпачываюць, але і маюць магчымасць пашырыць свой круггляд, наведваючы мастацкія, этнаграфічныя, гістарычныя музеі і выставы, на якія так багатая любая правінцыя Іспаніі.

Яшчэ адзін яркі прыклад супрацоўніцтва — аказанне канкрэтнай гуманітарнай дапамогі дзецям з дзіцячых дамоў і школ-інтэрнатаў. Так, нашымі іспанскімі партнёрамі з Мадрыда ўзяты пад апеку Радашковіцкая і Крывіцкая школы-інтэрнаты, куды сістэматычна накіроўваюцца школьна-пісьмовыя прыналежнасці, адзенне і прадметы асабістай гігіены.

Заслугоўвае асобых слоў удзячнасці ініцыятыва гарадской парафіі горада Матрыла (правінцыя Гранада), кіраўніком якой з'яўляецца Роза Лопес. На працягу шасці гадоў прадаўжаецца сяброўства паміж іспанскімі сем'ямі гэтага горада і дзецьмі Ваўкавыскага дзіцячага дома. Дзякуючы вялікай фінансавай падтрымцы, у дзіцячым доме праведзены рамонт будынка і жылых памяшканняў, абсталяваны швейныя майстэрні для дзяўчынак і адкрыты камп'ютэрны клас.

А як не захапляцца іспанскімі сем'ямі горада Хаэна (правінцыя Андалусія), якія на працягу ўжо некалькіх гадоў клапацяцца пра

беларускіх дзяцей з фізічнымі і псіхічнымі адхіленнямі, дапамагаючы ім сваёй любоўю і клопатам пераадолець іх немач! І такія прыклады не адзінаковыя.

Іх было б значна больш, калі б не аб'ектыўныя цяжкасці, якія ўзнікаюць у ходзе нашага ўзаема-нага супрацоўніцтва. І перш за ўсё гэта адсутнасць пастаяннай авіялініі, якая магла б так дапамагчы нам замацаваць і аблягчыць нашы кантакты, а жаданне іх мець вялікае.

Так, у выніку доўгатэрміновага плённага супрацоўніцтва з'явілася вялікая колькасць тых, хто жадае вывучаць іспанскую мову на падрыхтоўчых курсах ці самастойна. Таксама ёсць выпадкі, калі на факультэт іспанскай мовы паступаюць маладыя людзі, якія не вывучалі гэтай мовы ў школе, а вывучылі, знаходзячыся на аздаруленні ў іспанскіх сем'ях, і робяць іспанскую мову сваёй прафесіяй. Не сакрэт, што ў асобных беларускіх вёсках Гомельскай і Магілёўскай абласцей любая інфармацыя наконт Іспаніі ўспрымаецца беларускімі сем'ямі як родная і вельмі значная.

Нельга не адзначыць той факт, што беларускія дабрачынныя асацыяцыі, удзельнічаючы ў рэалізацыі іспанскіх гуманітарных праграм, набываюць вопыт валанцёрскага руху ў сваіх замежных партнёраў, і самі становяцца ў Беларусі школай міласэрнасці.

Мы верым, свет стане дабрэйшым, бо ёсць нашы дзеці, якія выраслі сярод людзей, што дораць дабро і любоў тым, хто ў іх мае патрэбу, і якія ў будучыні самі змогуць працягнуць руку дапамогі.

Тамара ШЧУКІНА,

старшыня грамадскай арганізацыі "Свет для дзяцей".

землякі

СТАЎБЦОЎШЧЫНА КЛІЧА ЖАЛЕЙКАЙ

25.12.03

Радзіма... Яна заўжды жыве ў нашых сэрцах. І дзе б мы ні былі — далёка ці блізка да свайго роднага куточка — заўсёды адчуваем з ім непарыўную сувязь.

Некаторыя з нас пакідаюць Бацькаўшчыну — такі ўжо лёс. Але, адчуваючы непарыўную сувязь, яны вяртаюцца ў родныя куты, хоць на хвілінку. Пра некаторых я вам крышачку раскажу. Значыць: гэта людзі Стаўбцоўшчыны.

Іван Сухаверх. Пакінуў Стаўбцоўскі раён у 1962 годзе. З маці паехалі на поўнач, да Белага мора, у горад Анегу. Будаваў аўтазавод у Тальці. З таго часу і жыве там. Ён заслужаны донар Расійскай Федэрацыі. У 2001 годзе разам са сваёй жонкай (цяпер нябожчыцай) арганізавалі рэгіянальны грамадскі фонд інвалідаў "Гармонія". Акрамя таго, у гэтым жа, 2001 годзе, у дзень вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў ён адкрыў Цэнтр беларускай культуры "Нёман". Але як бы на чужыне добра ні было, усё роўна яму сніцца Радзіма. Таму нядаўна Іван Сухаверх прыежджаў на сустрэчу з Бацькаўшчынай.

А вось яшчэ адна цяжкая сцяжынка майго земляка са Стаўбцоўшчыны. Гаворка ідзе пра Паўла Атрушкевіча. Закончыўшы Нясвіжскае педагагічнае вучылішча імя Якуба Коласа, працаваў 19 гадоў дырэктарам Свейнаўскай школы. А пасля атрымання спецыяльнасці інжынера-геадэзіста ў

Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі быў накіраваны на Байканур. У 1965 годзе перайшоў на выкладчыцкую работу ў політэхнічны інстытут. З 1986 года тры разы выбіраўся рэктарам Архітэктурна-будаўнічай акадэміі. У 1995 годзе прымаў удзел у Асамблеі народаў Казахстана. Быў назначаны першым намеснікам кіраўніка Асамблеі Казахстана. З'яўляецца членам Камітэта па абароне і дзяржаўнай бяспецы. Займаўся пытаннямі адукацыі. З'яўляецца Міжнародным назіральнікам па пытаннях выбараў. А таксама назначаны саветнікам кіраўніка выканаўчага камітэта СНД.

Выпускнікі Рубяжэвіцкай школы Збігнеў Рапніцкі і Ян Тур жылі ў Польшчы, але штогод наведваюцца ў школу з падарункамі.

Збігнеў Рапніцкі скончыў сямігодку. Дзякуючы яму, дзеці выязджаюць у Польшчу на адпачынак. Ён таксама аглякуе тых дзетак — беларусаў, якія вучацца ў Польшчы.

Ян Тур таксама стараецца дапамагчы роднай школе. Часта наведваецца сюды з падарункамі для школы і школьнікаў.

Вось усяго некалькі прыкладаў, калі людзі адчуваюць непарыўную сувязь з Радзімай.

Святлана ВЫСОЦКАЯ.

здарэнні

КОЖНАМУ ПА ЗАСЛУГАХ

Толькі лянны журналіст не пісаў пра заслужанага механізатара калгаса "Беларусь" Жабінкаўскага раёна Яўгенію Ушкар.

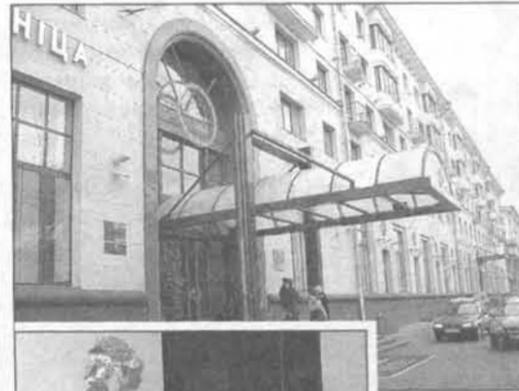
Публікацыі ў раённай газеце "Сельская правда" і рэспубліканскай "Советская Белоруссия" да яе 75-годдзя сталі наводкай для злучэнца з Брэста, які 4 лістапада зайшоў да адзінокай жанчыны і, прад'явіўшы фальшывае пасведчанне супрацоўніка міліцыі, завалодаў ордэнамі Леніна, Кастрычніцкай Рэвалюцыі і двума ордэнамі "Знак Пашаны". Затым пагражаў, каб жанчына не заявіла ў міліцыю. Аднак публікацыя аб дзёрзкім злачынстве дала сігнал супрацоўнікам міліцыі да пачатку аперацыі па вышуку дзеянняў, якія закончыліся паспяхова. Рабаўнік затрыманы, а ордэны вярнуты іх законнай гаспадыні.

НА ЗДЫМКУ: высокія ўзнагароды зноў у заслужанага механізатара Яўгенію УШКАР.

Фота Рамана КАБЯКА, БелТА.

запрашэнне

НОВЫ ГОД У "МІНСКУ"

Чатырохзорны гатэль "Мінск" упрыгожыўся да свят. Як і раней, кожную сераду тут ладзяцца вечары доблесці і гонару "Сярэдневяковы кураж". Падчас шоу выступае этнагурт "Кругаварот", народны ансамбль цыганскай песні "Рунь" і рыцарскі клуб "Ордэн Паўночнага храма". У меню — стравы сярэднявечнай еўрапейскай кухні. Штодзень у гасцініцы працуе казіно, начны клуб, які абяцае добры настрой і забавляльную праграму з эратычным шоу.

Пад Новы год забаў бывае яшчэ болей. Рэстараны і кафэ гасцініцы запрашаюць прыемна і цікава сустрэць Новы год і нават абяцаюць паслух гатэля са значнымі скідкамі. "Белая Русь", "Сёмае неба", "Мінск" падрыхтавалі не толькі класічны асартымент страў еўрапейскай і нацыянальнай беларускай кухні, але і "Закуску ад Дзеда Мароза", "Рандэву на Каляды", "Анэльскія дары". Жывы вакал і музыка (джаз, саксафон, гітара), прафесійнае балнае шоу. Ёсць што выбраць.

У тэатры моды "Канацьце" Дзед Мароз і Снягурка правядуць вечар з конкурсамі, розыгрышамі, танцамі. Бабкі Ежкі гатовы спаваць прыпеўкі разам з чортам, а Снягуркі — танцаваць эратычныя танцы.

Святочны вечар у гатэлі "Мінск" аб'яднае ад 75 да 130 тысяч рублёў у залежнасці ад абранага месца яго правядзення. У кошт уваходзіць смачная вячэра, якаснае шоу і добры настрой.

Для дзяцей "Мінск" прапануе навагодняе шоу "У гасцях у Раміны", вясёлую, таямнічую, добрую казку. У праграме — караоке, конкурс навагодняга касцюма, гульні і дыскатка. У дзіцячым меню — салат "Вялікі Гудвін", піражкі "Ад Чырвонай Шапачкі" і філе судака "Ямелін улоў".

Тут, канешне ж, таксама будзе свой Дзед Мароз, Снягурка, а яшчэ клоуны і Баба Яга.

Алена СПАСЮК.

перадсвяточны рэпартаж

У ПОШУКАХ ПАДАРУНКАЎ І СЮРПРЫЗАЎ

— Пачатак на 1-2-й стар.

Прадпрыемствы гандлю сёлета надзвычай прыгожыя. Мясцовыя ўлады нават аб'явілі конкурс на самую прывабную втрыну. Сталічны ЦУМ ганарыцца сваёй шыкоўнай белае ёлкай у белых ружах. Гандлёвы Дом "На Нямізе" для аздаблення запрасіў групу мастакоў, якія згулялі ў дызайнерскую казку "Снежная каралева".

У сталіцы да Новага года пройдзе шмат розных прадстаўленняў і шоу. Традыцыйна дзяцей вядуць у гэтыя дні ў цырк. Амаль кожны тэатр і Палац культуры паказваюць сваю навагоднюю ці калядную гісторыю. Каля сцен планетарыя

з'явіўся Домік Дзеда Мароза, куды ў госці могуць трапіць па папярэдняй дамоўленасці ўсе жадаючыя, таксама, як і ўбачыць шэсце Дзедаў Марозаў з гульнямі, конкурсамі, мініяцюрамі. У самую навагоднюю ноч гуляльні пройдучы паўсюль.

Галоўная ж ёлка краіны запаліць свае агні ў Палацы Рэспублікі. Праўда, калі мая дачка запыталася ў мяне, дзе галоўная ёлка Беларусі, я адказала ёй: "У цябе дома". І сапраўды, менавіта гэтае месца і ёсць галоўнае ў жыцці. Хай у кожнага з нас там будзе мір і спакой.

Алена СПАСЮК.

Пераднавагодні Гомель.

Фота БелТА.

АНОНС

ПЕСНЯРЫ

24 снежня ВІА "Песняры" пасля паездкі ва Украіну ўпершыню ў новым складзе выступілі ў Мінску з сольным канцэртам. Праграма была складзена з аднойленых папулярных песень ансамбля і новых твораў. У верасні 2004 года "Песняры" адзначаць сваё 35-годдзе, таму спецыяльна былі заказаны касцюмы, падобныя на тыя, што апраналі артысты ў 70-я гады, развучваюцца традыцыйны рэпертуар. Сярэдні ўзрост у калектыве зараз — 28 гадоў, столькі ж было першым песнярам. Мастацкі кіраўнік ансамбля Вячаслаў Шарапаў спадзяецца,

нататкі Яўгена Леўкі

што ім удасца захаваць непаўторную вакальную палітру галасоў і музычных вобразаў, якія так таленавіта ствараў на сцэне заснавальнік "Песняроў" Уладзімір Мулявін. 25 студзеня, у дзень яго памяці, адбудзецца канцэрт, што зьбірае сяброў і прыхільнікаў творчасці знакамітага Майстра.

НА ЗДЫМКУ: (злева направа) гітарыст Алег ЖАЛЕЗНЯКОЎ, Сяргей ШАУЦОЎ, Раман КОЗЫРАЎ, Аркадзь ІВАНОУСКІ, Валерыі СКАРАЖОНАК (дырэктар), Андрэй ШЧЫПКАВЕЦ, Вячаслаў ШАРАПАЎ (музычны кіраўнік), Пётр ЯЛФІМАЎ.

КАРАНАЦЫ І МІНДОЎГА — БУКЕТ ТАЛЕНТАЎ

Сярод значных дат беларускай мінуўшчыны, што святкаваліся сёлета, адна з найбольш значных і на еўрапейскім абшары прыкметных датычыла 750-годдзя каранацы Вялікага князя Міндоўга.

Паколькі Вялікае княства Літоўскае — супольная (і з гэтай бяспрэчнай ісцінай трэба нарэшце ўсім пагадзіцца) дзяржава беларусаў і літоўцаў, то, натуральна, падзея адзначалася ў абедзвюх сумежных краінах. У Літве, праўда, куды з большым размахам, як агульнанацыянальнае свята не толькі грамадзян гэтай дзяржавы, але і ўсіх літоўцаў свету.

Падобнага ўзроўню пакуль не ўдалося дасягнуць ні нашай цяперашняй сталіцы, гораду Мінску, ні колішняй — старажытнаму Навагрудку, дзе каранацыя ўласна і здзейснілася ў XII стагоддзі.

Кажучы так, зусім не імкнуса некага папракаць і шукаць вінаватых, бо бачу марнасць і нават згубнасць вузка крытыканскага, абвінаваўчага стаўлення да рэчаснасці "вечна ўсім не задаволеных".

Аб'ектыўная рэальнасць такая, што мы, як дзяржава і нацыя, толькі-толькі становімся на ногі на сучасным вітку гістарычнага развіцця. Нам яшчэ трэба набыць той вопыт і дзяржаўнасць, што ёсць у заплеччы ў літоўцаў. Таму ім куды лягчэй і зручней цяпер рабіць тое, што ў нас, па сутнасці, на руінах свядомасці здзяйсняецца з такімі намаганнямі. Але ж робіцца — во што галоўнае! І найперш дзякуючы высылкам годных людзей, кожнага на сваёй канкрэтнай дзялянцы нацыянальнага быцця.

Першае слова пахвалы акадэмічнаму Інстытуту гісторыі. Яго сіламі было зладжана выязное пасаджэнне ў Навагрудку і пра-

вядзенне там міжнароднай канферэнцыі, прысвечанай слаўнай даце беларускай гісторыі. Не засталіся ўбакі і мясцовыя гарадскія ўлады і асабіста старшыня Навагрудскага райвыканкама Анатоль Ліс. Варта згадаць два маштабныя рыцарскія фестывалы, якія апошнімі гадамі адбыліся пры зацікаўленых адносінах А. Ліса ў колішняй сталіцы ВКЛ і мелі шырокі розгалас не толькі ў Беларусі, але і за яе межамі.

Тэмы дакладаў і выступленняў на канферэнцыі, зразумелая рэч, былі скіраваны да факта каранацыі Міндоўга, аднак закраналі і падымалі шмат іншых праблем, звязаных са станаўленнем беларускай дзяржаўнасці. Апрача слынных айчынных навукоўцаў, у ёй узялі чынны ўдзел доктар гістарычных навук (Інстытут гісторыі Расійскай акадэміі навук, Масква) Маргарыта Бычкова, лаўрэат дзяржаўнай прэміі Украіны, кандыдат гістарычных навук з Кіева Алена Русіна, доктар навук з Інстытута гісторыі Літоўскай акадэміі навук Томас Баранаўскас, вядомы скептычнымі поглядамі на ролю беларускай зямлі і народа ў Вялікім княстве Літоўскім. Ён, увогуле, не прызнае за старажытным Навагрудкам ролі сталіцы, а таму, выходзіць, тут і каранацыя не магла адбыцца. А была яна нібыта ў Вільні, бо якраз там, маўляў, знойдзены нядаўна падмурак касцёла XIII стагоддзя. Але ці ж гэта аргумент? Аднак на падобнай матывацыі трымаецца шмат чаго пры асэнсаванні нашай супольнай гісторыі. Часамі толькі даводзіцца падзі-

цца імпульсу, з якім яны безаглядна адстойваюць "сваё". У гэтай сувязі згадаю даўні выпадак з асабістага жыцця, калі падчас побыту ў Вільні мяне запрасіла дахаты кандыдат філалогіі. У яе бібліятэцы я перагортваў шыкоўна выдадзёную кнігу гістарычнай тэматыкі і незнарок наткнуўся ў ёй на пісанні старабеларускай мовай тэкст. І здзівіўся, і ўзрадаваўся сустрэчай са сваім. Але сяброўка астудзіла:

— Ты што, Яўген?! Не, не! — горада запярэчыла. — Гэта на старалітоўскай... — І я, як ні спрабаваў, нават не пахіснуў яе ў гэтай, кажучы па-шляхецу, святой наіўнасці...

Але во што цікава і паказальна: літоўцы на міфах, сярод якіх галоўны датычыць іх паходжання "ад рымлянаў", здолелі выхаваць пакаленні шчырых і адданных патрыётаў роднага краю, гэта значыць, як ні дзіўна, ператварылі ілюзію ў рэальнасць. Перакананы, прыйдзе час і летувісы як этнас адчуваюць сябе настолькі моцнымі і непарушнымі, што ў іх узнікне патрэба адмовіцца ад міфаў, ад прысваення чужой гістарычнай спадчыны, і напішуць цалкам праўдзівую гісторыю. Прыкметы такога падыходу ўжо адчуваюцца. Пераканацца ў гэтым дапамагае грунтоўны артыкул "Гісторыя ні ў чым невінаватая..." пісьменніка Генрыха Далідовіча ў "ліме" за 5 снежня бягучага года. Адпаведным момантам аўтару паслужыла публікацыя ў польскім часопісе "Polityka", у якім асэнсавана стаўленне літоўцаў да сваёй мінуўшчыны, якая ў іх з беларусамі ў часы ВКЛ была супольнай, хоць па вызначальнасці і неаднолькавай.

Працяг будзе.

скарбонка васіля ліцвінкі

ГЭЙ, КАЛЯДА, КАЛЯДА!

Сучасная форма сустрэчы Новага года была ўведзена Пятром I 20 снежня 1700 года ў большай ступені пад уплывам і на аснове рытуалаў немцаў.

У выніку гэтага веснавая традыцыя беларусаў сустракаць Нова год па сонечнаму календару стала калядаваннем — магчымым абходам гаспадарак са спевамі святых вітальных песень:

Пайшла, Каляда, калядуючы,
Гэй, Каляда, Каляда! *
Зайшла Каляда ў першую хату.
А ў гэтай хаце серабро ліцаць.
Зайшла Каляда ў другую хату.
А ў гэтай хаце золата важаць.
Зайшла Каляда ў трэцюю хату.
А ў гэтай хаце каўбасу плякуць.
Каўбасу плякуць, дай нам дадуць.

Сучасны калядны абход двароў замяніў больш старажытныя сакральныя земляробчыя песенныя дзеянні-скокі каля — ляда — адваяванага ў леса, выпаленага для сяўбы хлеба кавалка поля. Таму клопат пра пасеянае жыта — галоўны ў калядках, а хлеб, як ахвяра зімоваму сонцавароту, — галоўны дар-ўзнагарода каляднікам. Сімвал гэтай пераломнай кропкі Сонца — асветленую знутры запаленай свечкай (цяпер яе зручна замяняюць электрыял-пачкай) калядную Зорку — каляднікі носяць на высокім дрэўцы наперадзе спеўна-музычнага тэатралізаванага гурта калядоўшчыкаў. Калі яе можна было круціць, то па цэнтру малявалі казачна-легендарныя вобразы. У часы хрысціянства Зорка набыла сімваліку Віфліемскай (батлемскай) зоркі, якая асвятляла месца нараджэння Хрыста (у бела-

рускім фальклоры гэта шоп часам называлі прадстаўлен- батлейкі). Пасля дазволу гаспадароў спяваць каляднікі ўдаладнялі, што спяваць: "Каляду ці Раство?" У другім выпадку спявалі:

Неба і земля, неба і земля
радасна спяваюць,
Анёлы людзям, анёлы людзям
дзіва абвяшчаюць.

ПРЫПЕЎ:
Хрыстос нарадзіўся,
Бог аб'явіўся.
Анёлы спяваюць,
Пастушкі іграюць
Дзіва, дзіва абвяшчаюць*.

У Віфліеме, у Віфліеме
вясёла навіна,
Чыстая дзева, чыстая дзева
парадзіла сына.

І мы дзіцятку, і мы
дзіцятку-Богу паклон дайма,
Славу ўсывышню, славу
ўсывышню яму праспявайма

Тое, што Раство-Каляды і дзяржаўным святкам, дае перспектыву, што ўнікальная смехавая культура батлейкавых калядных "крывых вечароў", калі рытуальна дазвалялася рабіць у форме народнай жыццесцвярдальнай смехавой культуры ўсё, што забаранялася штучнымі ўмоўнасцямі паўсядзённасці, верне сабе статус карнавалізаванага тэатра жыцця, свята народа.

* Спяваецца пасля кожнага радка і двухрадкоўя.

падрабязнасці

ПА МАТЫВАХ ПАЭЗІІ БАГДАНОВІЧА

Да 112-х угодкаў з дня народзінай Максіма Багдановіча была прымеркавана выстава твораў вядомага мастака і кніжнага графіка Эдуарда Агуноўча. Яна была размешчана на сценах залы музея, які знаходзіцца ў Траецкім прадмесці Мінска. Вернісаж адбыўся 9 снежня падчас святкавання слаўнай гадавіны.

Звярнуцца да тэмы паэзіі Багдановіча мастака натхніла былы дырэктар згаданага музея Тамара Кароткая. Выстава пачыналася з сімвалічнага для беларускай паэзіі твора — гравюры "Тарас на Парнасе". Гэта была дыпломная праца з часоў Акадэміі мастацтваў, якую Эдуард Агуноўч закончыў на выдатна. У ролі гіда выступіў сам майстра. Для яго сабраўся вялікі натоўп гледачоў, бо вельмі цікавымі былі асабістыя каментарыі мастака. Наведвальнікі дзівіліся філіграннай фантазмагорыі, мастацкай манеры выканання, вытанчанай тэхніцы.

Творы Агуноўча, як і сама паэзія Багдановіча, — духоўныя, узнёслыя, рамантычныя, выказваюць павязь чалавека з прыродай, космасам, сусветам, гэта і зямное, інтымнае, роднае. Сярод мно-

ства карцін вызначаліся ўжо вядомыя: "Маці Божая, Вострабрамская", "Страцім-лебедзь", "Элегія", "Трыялет", "Змяіны цар". Ваблі гледачоў сваёй лірычнасцю і рамантызмам "Двое", "Ціхі вечар", "Лясун", "Русалка" і шмат іншых.

Значнасць вечарыне надала прысутнасць Ніла Гілевіча, Геня Бураўкіна, Анатоля Вярцінска, Сяргея Панізіка, Міхася Скоблы, Вольгі Іпатавай, Эдуарда Акуліна, Алеся Камоцкага. Прысутнічалі вядомыя ўкраінскія паэты Раман Лубкіўскі і Ігар Паўлюк, госці з Санкт-Пецярбурга і Яраслаўля.

Удзельнікам вечарыны і вернісажу быў прадстаўлены канцэрт фальклорнага гурта "Грамніцы", тэатра "Зніч" і навучэнцаў музычнай школы №10.

Мікола ЛАВІЦКІ.

КАНТАКТЫ І ДЫЯЛОГІ

ВЕСТКІ МІЖНАРОДНАЙ АСАЦЫЯЦЫІ БЕЛАРУСІСТАЎ. № 23

Хроніка падзей

Асацыяцыя: месяц за месяцам

Студзень

Пад грыфам Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў і іншых грамадскіх арганізацый выдадзена кніга 2 зборніка "Разнастайнасць моў і культур у кантэксце глабалізацыі". У ёй змешчаны матэрыялы Міжнароднага сімпозіума, праведзенага пад эгідай ЮНЕСКА ў ліпені 2002 года. Зборнік складаецца з двух вялікіх раздзелаў: "Вытокі фізічнага і маральнага тэрарызму ў эпоху глабалізацыі" (разглядаюцца сродкі, якімі моц супрацьдзейнічаць тэрору рэлігія, навука, экалогія, літаратура, сродкі масавай інфармацыі, соцыум) і "Міжкультурныя камунікацыі як шлях да паразумення паміж дзяржавамі, народамі, канфесіямі". У пасяджэннях "круглага стала" па гэтай праблематыцы прынялі ўдзел і, адпаведна, аўтарамі ў кнізе з'яўляюцца даследчыкі і пісьменнікі з Беларусі, Літвы, Нарвегіі, Польшчы, Расіі, Украіны, Турцыі, Чэхіі, Швецыі, у тым ліку такія беларусісты, як А. Вабішчэвіч, Т. Кабржыцкая, Ю. Лабынцаў, А. Мікуліч, Я. Мірановіч, Р. Піўтарак, А. Пяткевіч, В. Рагойша, Р. Радзкі, М. Тычына і інш.

Люты

Выйшаў з друку зборнік "Беларусь — Японія" (Беларусіка — 25), які складаецца з матэрыялаў шэрагу Міжнародных чытанняў, прысвечаных памяці Іосіфа Гаўкевіча, выдатнага вучонага, падарожніка і дыпламата, першага консула Расіі ў Японіі, ураджэнца Беларусі. Арганізавалі чытанні ГА "МАН", Японская асацыяцыя беларусістаў на чале з прафесарам Дзюн-іці Сато, Астравецкі райвыканкам, таварыства "Беларусь — Японія" і інш. Выдадзена ж кніга за сродкі Японскага фонду.

Сакавік

Весткі Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў пад ранейшай назвай "Кантакты і дыялогі" з 6 сакавіка сталі два разы ў месяц з'яўляцца на старонках газеты "Голас Радзімы", што не выключае выдання асобных тэматычных бюлетэняў. Усяго за год выйшлі 22 выпускі аб'ёмам 44 старонкі. Найбольш частая рубрыка — "Прысутнасць беларускай культуры ў свеце", "Асоба", "Вяртанне", "Памяць", "Нашы дыялогі", "З надаланага", "Кнігарня" і інш.

Красавік

У Мінску адбылася прэзентацыя кнігі "Швэды ў гісторыі і культуры беларусаў", напісанай беларусістам з Расіі Андрэем Котлярчуком, які цяпер жыве і працуе ў Стакгольме.

У Навагрудку з актыўным удзелам сяброў асацыяцыі прайшла Міжнародная навуковая канферэнцыя, прысвечаная 750-годдзю каранацыі вялікага князя літоўскага Міндоўга.

Май

Сябры асацыяцыі літаратуразнавец Васіль Жураўлёў, гісторык

Пётр Лысенка сталі лаўрэатамі Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

Чэрвень

У Беларускім дзяржаўным універсітэце прайшла чарговая Міжнародная навуковая канферэнцыя "Шлях да ўзаемнасці". Арганізатарамі яе выступілі ГА "МАН", Польскае таварыства беларусістаў і іншыя арганізацыі і ўстановы.

18–19 чэрвеня адбылася Міжнародная навуковая канферэнцыя "Беларускі Пецярбург". Арганізавалі яе беларусісты Санкт-Пецярбурга на чале з новым кіраўніком сваёй рэгіянальнай суполкі Мікалаем Нікалаевым.

Ліпень

У выдавецтва здадзена чарговая, восьмая кніга зборніка "Вяртанне" (навуковы рэдактар А. Мальдзіс), у падрыхтоўцы якога прынялі ўдзел беларусісты з Мінска, Санкт-Пецярбурга, Кіева і іншых гарадоў.

Жнівень

9–10 жніўня ў Масцынах і Ключчаных Астравецкага раёна з арганізацыйным удзелам асацыяцыі прайшлі літаратурна-краязнаўчыя чытанні, прысвечаныя 120-годдзю з дня нараджэння беларускага паэта і святара Янкі Быліны. У Ключчаных у сувязі з гэтай падзеяй быў устаноўлены памятник каменю.

Верасень

У Мінску і Любані прайшла Міжнародная навуковая канферэнцыя, прысвечаная 180-годдзю з дня нараджэння польскага і беларускага паэта і этнографа Уладзіслава Сыракомлі. На яго радзіме, у Смольгаўскай сярэдняй школе імя У. Сыракомлі, быў адчынены мемарыяльны пакой-музей. Каля школы ўстаноўлены памятник каменю, пасаджана рабінавая алея.

Кастрычнік

24 кастрычніка Міністэрства юстыцыі Беларусі зацвердзіла змяненні ў статуте ГА "МАН", прынятыя ў ліпені камітэтам асацыяцыі.

Лістапад

Пад грыфам Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў, Польскага таварыства беларусістаў у Мінску выйшаў з друку трэці выпуск навукова-тэарэтычнага часопіса "Acta Albaruthenica" пад агульнай рэдакцыяй Аляксандра Баршчэўскага і Міколы Хаўстовіча. Кніга складаецца з трох раздзелаў: "Літаратуразнаўства", "Гісторыя", "Мовазнаўства".

Снежань

У сувязі з юбілеямі камітэт ГА "МАН" ўзнагародзіў Дыпламамі Ганаровага сябра асацыяцыі Веру Ляшук (Брэст), Зінаіду Мажэйку (Мінск), Леакадзію Мілаш (Вільнюс) і Любоў Тарасюк (Мінск).

Хроніку складала Тамара ШКУРКО.

Кнігі-падзеі 2003 года

Беларускі ўклад у расійскую эліту

Калі строга прытрымлівацца фармальных прынцыпаў, кнігу Рыгора Андрэяўца "Беларусы ў Расіі" не выпадала рэцэнзаваць пад выбраным намі агульным загаловам, бо выйшла яна з друку ў Маскве яшчэ восенню 2002 года. Аднак прыкметнай падзеяй яна стала ў апошнія лета, калі ў Гомельскай гарадской бібліятэцы з поспехам прайшла яе прэзентацыя, калі пра кнігу пачалі пісаць газеты. Не маючы магчымасці ў Мінску купіць "Беларусы ў Расіі" (усё ж кніжкая "інтэграцыя" пастаўлена ў нас не на вышыні), я напісаў праз тую ж бібліятэку ліст аўтару і нейзабаве атрымаў ад яго гэты зборнік нарысаў з аўтаграфам і з лістом пра асабістыя планы на бліжэйшы час (у тым ліку пра выданне манаграфіі "Жыццё Францішка Скарыны", дзе будзе выказана некалькі новых гіпотэз).

"Беларусы ў Расіі" — гэта першы ў нашай практыцы зборнік літаратурна-публіцыстычных нарысаў аднаго аўтара, прысвечаных відным дзеячам беларускай дыяспары ў суседняй краіне (нешта падобнае ёсць толькі ў Малдове, але там нарысы пісалі многія асобы), краіне, звязанай з намі супольным мінулым і цесным сённяшнім узаемадзеяннем у самых розных сферах грамадска-культурнага жыцця. Узнік ён у выніку паездкаў Р. Андрэяўца ў Маскву і Санкт-Пецярбург, у выніку чаго былі, як гаворыцца ў кнізе, запісаны тысячы метраў дыктафоннай плёнкі, запісаны некалькі бланктоў. Аўтарскі тэкст, па-мастацку вобразны і публіцыстычна насычаны, перамяжаецца дыялогамі, інтэрв'ю з героямі. Усяго іх у зборніку 29. Не ўсе нарысы ў аднолькавай ступені ўдаліся пісьменніку. Падобнасць лёсаў герояў часам вядзе да падабенства ў спосабах апавядання і выяўленчых сродках. Але гэта, відаць, у такіх кнігах непазбежна.

Калі гаварыць пра мяне асабіста, то найбольш спадабаліся нарысы пра эканаміста-банкіра Якава Дубянецкага, ураджэнца вёскі Стайка на Піншчыне, і Міхаіла Расолава, юрыста і пісьменніка, які паходзіць з вёскі Ціхінічы пад Рагачовам. Найперш таму, што аўтару тут найлепш удалося паказаць не толькі дзеянні герояў, але і іх унутраны свет. Нарыс "Карэнні роду", якім фактычна пачынаецца зборнік (раней ідзе толькі агульная інфармацыя пра беларускую дыяспару ў Расіі), — гэта гімн Палесся, аднаму з сялянскіх родаў, які даў нямала працавітых, мэтанакіраваных, здольных людзей. З акружэння балотамі Стаек Якаў, не дачакаўшыся належнага ўзросту, смела паехаў у Маскву, паступіў ва ўніверсітэт, стаў вядомым у Расіі свеце вучоным, узначаліў адзін з вядучых сталічных банкаў. Сёння ён віцэ-прэзідэнт Асацыяцыі расійскіх банкаў, акадэмік Міжнароднай акадэміі кіравання, член-карэспандэнт Міжнароднай акадэміі інфарматызацыі. Кіруюцца ў жыцці маральнымі прынцыпамі, унаследаванымі ў дзяцінстве ад бацькоў, ад класікаў беларускай літаратуры, якімі зачытваўся "запойна". Таму і глядзіць на свет пасялянску разважліва, імкнецца выплумаць, што ў ім ідзе добра, а што дрэнна, мудра падыходзіць да вырашэння складаных эканамічных задач. На думку Я. Дубянецкага, многія праблемы ў Расіі не толькі ў Расіі ўзніклі з-за фарсіраванай прыватызацыі, запозненая стварэння "рынку зямлі і працы". Як супрацьвага прапануецца дзейсны грамадскі "лек" — нарошчванне плацежаздольнага попыту на масавую прадукцыю.

У адрозненне ад Я. Дубянецкага, пра якога з кнігі Р. Андрэяўца я даведаўся ўпершыню, прозвішча М. Расолава было ўжо добра вядома: артыкул пра яго ўвайшоў у наш даведнік "Беларусы і ўраджэнцы Беларусі ў памежных краінах", я прысутнічаў на цырымоніі, калі яму ўручалася адна з найвышэйшых узнагарод Беларусі. Але толькі кніга "Беларусы ў Расіі" дапамагла асэнсаваць усю значнасць таго, што робіць для сваёй роднай

Рагачоўшчыны вопытны правазнавец, загадчык кафедры Маскоўскай дзяржаўнай юрыдычнай акадэміі і таленавіты пісьменнік, аўтар чатырохтомнага збору твораў, пасобных раманаў, апавесцей і цыклаў вершаў. За свае ганарары ён адбудаваў у Ціхінічах царкву святага Архістраціга Міхаіла, стварыў Рагачоўска-Ціхініцкую мастацкую галерэю, у якой сёння звыш пяцсот твораў, узводзіць у Ціхінічах участковую бальніцу. На стале пісьменніка ляжыць рукапіс новай кнігі "Любімушка мая".

Ураджаюць, вядома, і іншыя нарысы зборніка. Кола іх герояў вельмі разнастайнае: рэфарматар абароннай прамысловасці, стваральнік Асацыяцыі культурных і эканамічных сувязей Расіі з Беларуссю Францішак Каўрыга, лаўрэат дзяржаўных прэміі Беларусі і Расіі, віцэ-прэзідэнт Міжнароднай акадэміі "Контэнант" Аляксандр Гоеў, генерал-палкоўнік, старшыня Савета рэгіянальнай нацыянальна-культурнай аўтаноміі "Беларусы Масквы" Мікалаі Шляга, вучоная-эканамісты і банкіры Віктар Буката і Анатоль Мілюкоў, прадпрыемальнікі Кандрат Церах (былы міністр гандлю СССР), Эдуард Кузьміцкі, Анатоль Лашкевіч, Валеры Радчанка, Аляксандр Тамашэвіч, генеральны дырэктар расійска-амерыканскай фірмы Міхаіл Бондар, выдавец Аляксандр Пякарскі (гэта ў яго друкарні пабачыла свет кніга Р. Андрэяўца), кіраўнік маскоўскага гасцінічнага комплексу "Берлін" (цэлы паверх адводзіцца ў ім федэральнай аўтаноміі "Беларусы Расіі" — з бібліятэкай, курсамі беларускай мовы, кафэ з беларускай кухняй) Аляксей Кавалевіч, юрыст і дыпламат Аляксандр Глод, чым стараннем у Цюменскім універсітэце адкрылася спецыяльнасць "Беларуская мова і літаратура", вучоная і гаспадарнікі Сяргей і Уладзімір Басала, стваральнік Маскоўскага клуба беларусаў Алег Кандыба, начальнік станцыі Люберцы Маскоўскай чыгункі Георгій Шыянок і іншыя. Усіх іх, пераважна "тэхнакратаў", аб'ядноўвае добрая абазнанасць з рускай і беларускай культурамі (арганізатар харчовай прамысловасці В. Жураўлёў сябраваў з паэтам А. Грачанкавым, які прысвяціў яму верш, М. Бондар выхоўваўся пад настаўніцтвам празаіка М. Даніленкі, многія захапляліся ў дзяцінстве беларускай паэзіяй), аб'ядноўвае шматграннасць дзейнасці (прадпрыемальнік раптам пачынае выдаваць газету, пісаць кнігу пра перажытае, займацца спортам, захапляцца тэатрам, песняй).

І вядома ж, усё імкнецца (можа, толькі не заўсёды дастаткова кардынавана) быць карыснымі сваім землякам — то новай тэхналогіяй ці ўстанавленнем кааперацыйных сувязей, то аднаўленнем царквы ў Друцку ці Грыцкавічах Крупскага раёна, то выданнем кніг. Як правіла, часта наведваюць родныя мясціны. А некаторыя мараць вярнуцца сюды назусім.

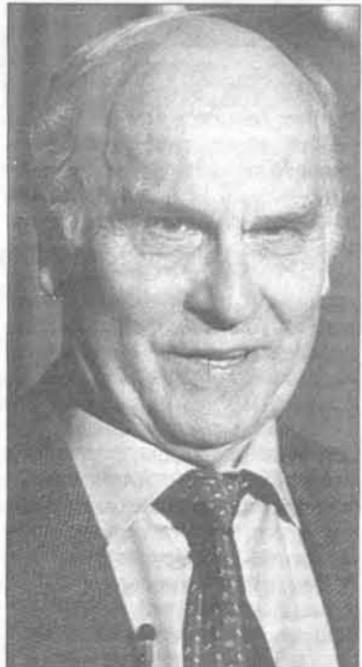
Кніга Р. Андрэяўца будзе цікавай і карыснай як беларускаму, так і рускаму чытачу.

— Заканчэнне на 6-й стар.

Прызнанне

Міжнародны поспех ураджэнца Пінска

Сусветна вядомы польскі празаік Рышард Капусцінскі нарадзіўся ў 1932 годзе ў даваенным Пінску.

У вайну пераехаў з маці ў Польшчу, закончыў там Варшаўскі ўніверсітэт. Стаў высокакваліфікаваным рэпарцёрам, якога пасылалі ў самыя розныя краіны свету, пераважна туды, дзе адбываліся драматычныя падзеі. У выніку былі напісаны кнігі рэпартажаў "Калі б уся Афрыка", "Хрыстос з ружжом на плячы" (пра Лацінскую Амерыку), "Футбольная вайна", "Кесар" (пра Эфіопію), "Імперыя" (пра распад СССР). Не забываў пісьменнік і родны Пінск: наведваў яго, напісаў кнігу ўспамінаў. Рэпартажы Р. Капусцінскага з гарачых месцаў планеты заваявалі вялікую папулярнасць. "Кесар" быў перакладзены на 25 моваў, "Імперыя" дачакалася 18 выданняў.

2003 год прынес нашаму сусветнаму заслужанае прызнанне. У лютым яму была ўручана ў Любліне прэстыжная прэмія Усходняга фонду культуры. Затым ён атрымаў адну з самых прэстыжных у іспанамовным свеце Прэмію князя Астурый — "за верты захоплення прыклад талерантнасці і гуманістычнай глыбіні".

Восенню бягучага года вялікім поспехам на Міжнародным кніжным кірмашы ў Стакгольме карысталася кніга Р. Капусцінскага, прысвечаная Пінску. Выстаўлялася яна ў беларускім павільёне (Польшча свайго павільёна не мела), у чым садзейнічалі шведскія беларусісты.

Валянціна ГРЫШКЕВІЧ.

Юбілейныя даты ў студзені

1 студзеня — 75 гадоў з дня адкрыцця Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі (тады Беларускай акадэміі навук), створанай на базе Інстытута беларускай культуры.

4 студзеня — 275 гадоў з дня нараджэння Яўхіма Літарава Храптовіча (1729–1822), публіцыста, паэта, грамадска-палітычнага дзеяча Вялікага княства Літоўскага. Стварыў у Шчорсах на Навагрудчыне славетную бібліятэку, якая цяпер знаходзіцца ў Кіеве.

8 студзеня — 80 гадоў з дня нараджэння Уладзіміра Дадзіёмава (1924–1983), празаіка, аўтара рамана "Над Нёманам". Працаваў карэспандэнтам па Беларусі маскоўскай "Літаратурнай газеты".

Падзякі

Да калядных і навагодніх віншаванняў далучаем шчырыя словы

ПАДЗЯКІ...

...Моніцы **БАНКОЎСКИ** (Швейцарыя), намесніку старшыні камітэта ГА "Маб", за прывезеныя двухгадовыя камплекты выразак публікацый у швейцарскай прэсе (пераважна ў газеце "Neue Zürcher Zeitung"), якія датычацца шырокага спектра беларускай праблематыкі (палітыка, эканоміка, культура). Ёсць артыкулы пра В. Быкава, А. Разанава, Х. Суціна, М. Шагала, ураджэнцаў Беларусі, якія актыўна ўдзельнічалі ў грамадскім жыцці Швейцарыі (некаторыя публікацыі будуць перакладзены для "Голас Радзімы"). На падставе гэтых і ранейшых камплектаў могуць быць напісаны курсавыя, дыпломныя і нават дысертацыйныя працы.

...**Веславу ХАРУЖАМУ** (Польшча), гісторыку і публіцысту, сябру рэдкалегій часопісаў "Białoruskie Zeszyty Historyczne" і "Czasopis", за нумары першага з гэтых выданняў, якія перададзены нам на рэцэнзаванне.

...**Міхалу ШВЕДЗЮКУ** (Вялікабрытанія), нашаму сталаму аўтару, за пераказаныя кнігі і часопісы, выдадзеныя беларускай дыяспарай у Заходняй Еўропе, а таксама за выразкі з лонданскай прэсы, якія датычацца беларускай праблематыкі. Бескарыслівы падарунак істотна ўзбагаціў нашу базу даных, будзе выкарыстоўвацца ў паўсядзённай рабоце.

...**Мечыславу ЯЦКЕВІЧУ** (Польшча), прафесару, сябру нашай асацыяцыі, за рукапісны зборнік вершаў Францішка Багушэвіча і Фелікса Тапчэўскага, які датуецца канцом XIX або пачаткам XX стагоддзя. Рукапіс быў уручаны беларусісту адным палякам з Віленшчыны ў час, калі М.Яцкевіч працаваў генеральным консулам Польшчы ў Літве. Каштоўны дакумент эпохі будзе перададзены Дзяржаўнаму музею гісторыі беларускай літаратуры.

...сябрам камітэта ГА "Маб" і кіраўнікам суполак асацыяцыі **Ляніду АКАЛОВІЧУ** (Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт імя Максіма Танка), **Аляксею БРАЗГУНОВУ** (Інстытут літаратуры імя Янкі Купалы НАНБ), **Вользе ДАДЗІЕМАВАЙ** (Беларуская акадэмія музыкі), **Сяргею ЗАПРУДСКАМУ** (Цэнтр імя Ф. Скарыны і Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа НАНБ), **Аляксею МІКУЛІЧУ** (Інстытут мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя Кандрата Крапівы НАНБ, 17 сяброў), **Аляксею ПЯТКЕВІЧУ** (Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы,

15 сяброў), **Любові ТАРАСЮК** (Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт), **Яўгену ШУНЕЙКУ** (Беларуская акадэмія мастацтваў), а таксама **Мірдзе АБАЛЕ**, **Ілзе АПІНІ** (Рыга) і іншым за паспяховы збор сяброўскіх складак асацыяцыі шляхам падпіскі на газету "Голас Радзімы", у якой змяшчаюцца старонкі "Кантакты і дыялогі".

АСАБЛІВЫХ ВІНШАВАННЯЎ...
...**Курту ВУЛХАЙЗЕРУ** (Гарвард, ЗША), намесніку старшыні Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў, у сувязі з пераходам на работу ў прэстыжны Гарвардскі ўніверсітэт, дзе будуць большыя магчымасці для разгортвання беларусазнаўчых даследаванняў.

...**Вяліце ГЕОРГІЕВАЙ-КАЗАРАВАЙ** (Габрва, Балгарыя), сябру камітэта ГА "Маб", перакладчыцы, у сувязі з выхадам у Сафіі кнігі перакладаў беларускай паэзіі на балгарскую мову.

...**Алене ГЛАГОЎСКОЙ** (Гданьск, Польшча) за нагоды выхаду манаграфіі пра беларусаў, якія пражывалі і пражываюць на тэрыторыі ўзбярэжжа Балтыйскага мора. Кніга будзе адрэцэнзавана ў бліжэйшы час.

...**Валянціну ГРЫЦКЕВІЧУ** (Санкт-Пецярбург, Расія) з выпадку прысуджэння Расійскай вышэйшай атэстацыйнай камісіяй вучонай ступені доктара культуралогіі.

...**Андрэю КОТЛЯРЧУКУ** (Стакгольм) у сувязі са знаходкай у шведскім архіве дзвюх невядомых раней гравюр, на якіх паказана неіснуючая цяпер частка Брэста. Выявы зроблены ў сярэдзіне XVII стагоддзя афіцэрам войска Карла Х Дальбергам.

...**Юрыю ЛАБЫНЦАВУ** і **Ларысе ШЧАВІНСКАЙ** (Цэнтр беларусазнаўчых даследаванняў Інстытута славістыкі РАН, Масква) за нагоды выхаду манаграфіі "Літаратура беларусаў Польшчы (XV-XIX стст.)". Рэцэнзія на яе будзе апублікавана ў наступным выпуску "Кантактаў і дыялогаў".

...**Міхалу САЕВІЧУ** (Люблін, Польшча), сябру камітэта ГА "Маб", у сувязі з выхадам у свет кнігі, прысвечанай гаворкам беларуска-польскага моўнага памежжа.

...**Вячку ЦЕЛЕСУ** (Рыга), мастаку, грамадскаму дзеячу, — з правядзеннем у Музеі прыроды Латвіі з 2 да 12 кастрычніка персанальнай выставы яго жывапісу і графікі "3 Тэрвецкага альбома". Выстава атрымала высокую ацэнку ў латвійскім друку.

Кнігі-падзеі 2003 года

Карысны даведнік

У сваёй "Бібліяграфічнай серыі" **Беларускі інстытут навукі і мастацтва ў Нью-Йорку** выдаў пад шостым нумарам даведнік "Belarusian and Belarus-related Publishing in the West = Беларускі ў беларусаведны друк на Захадзе" (Нью-Йорк; Мн., 2003). Складальнікамі яго з'яўляюцца **Зора** (для яе, як піша ва ўступным слове "In Memoriam" выдавец **Зміцер Сайка**, кніга з'яўляецца пасмяротным "помнікам") і **Вітайт Кіпелі**. Рэдактар — беларусіст **Лявон Юрэвіч**.

Даведнік адкрываецца англамоўнай прадмовай кіраўніка Славянскага і балтыйскага аддзела Публічнай бібліятэкі ў Нью-Йорку **Эдварда Касінца** (дарэчы, у гэтую бібліятэку складальнікі перадалі на захаванне і для карыстання сваю **Калекцыю беларускага друку на Захадзе**,

якую яны збіралі больш 50 год). Затым складальнікі акрэсліваюць прынцыпы сваёй работы. У даведнік уключаны звесткі пра беларускія і звязаныя з беларускай праблематыкай асобныя выданні (кнігі, календары, каталогі выстаў, дысертацыі, паштоўкі, маркі, канверты і іншыя друкі), якія з'явіліся з першай паловы XIX стагоддзя да 2003 года ў краінах Заходняй Еўропы, Амерыкі, Аўстраліі. Перыёды будзе прысвечаны асобны том, падрыхтаваны да друку Публічнай бібліятэкай у Нью-Йорку.

Усяго ў даведніку пералічаны 4180 пазіцый на розных мовах. Прыведзеныя звесткі дапамогуць даследчыкам беларускай дыяспары арыентавацца ў самых розных сферах: мастацкай літаратуры, мовазнаўстве, гісторыі, мастацтвазнаўстве, палітыцы, эканоміцы, сацыяльным

жыццям. Некаторыя збытыя або невядомыя раней выданні ўпершыню ўводзяцца складальнікамі ў навуковы ўжытак. Яднама, у такой вялікай справе не магло абысціся без пропуску, асабліва ў частцы, прысвечанай XIX стагоддзю. Тут трэба было б указаць і "Нячысціца" А. Рыпінскага, выдадзенага ў Лондане ў 1853 годзе, і некаторыя звязаныя з Беларуссю публікацыі на французскай і англійскай мовах.

Матэрыял у даведніку размешчаны храналагічна, а публікацыі аднаго і таго ж года згрупаваны ў алфавітным парадку (спачатку — кірылічныя друкі, потым — лацінцай). Карыстанне кнігай значна аблягчае "Іменны паказнік".

Думаецца, што такім жа карысным быў бы даведнік "Беларускі і беларусазнаўчы друк на Усходзе" або "Беларускі і беларусазнаўчы друк у славянскім свеце" (з і. В. Кіпелі ўлічваюць чэшскія выданні, але не ўлічваюць польскія). Можна, узяўшы б за такую добрую справу маскоўскія ці Санкт-Пецярбургскія беларусісты?!

Святлана САЧАНКА.

Беларускі ўклад у расійскую эліту

— Пачатак на 5-й стар. —

Першага яна пазнаёміць з нашымі энергічнымі, ініцыятыўнымі, адоранымі суайчыннікамі, якія пры размеркаванні ехалі туды, дзе цяжэй, — аж да Нарымскага краю, не разгубіліся ў крызісных умовах, а кінуліся перавувацца — аж да Лявонцьева ў ЗША. Другога — з асобнымі рэгіёнамі Беларусі (асабліва з Палессем, Падняпроўем), яе прыродай, побытам, кухняй, старонкамі беларускай гісторыі. На канкрэтных прыкладах вызначаюцца лепшыя рысы беларускай нацыі — яе "нармальнасць", "дынамічнасць", "мабільнасць", якія ў сябе мы не дужа заўважаем.

Хочацца верыць, што Р. Андрэявец (дарэчы, заснавальнік і галоўны рэдактар гомельскага часопіса "Палессе", лаўрэат Міжнароднай прэміі імя Баяна) працягне выбраную ім удзячную тэму. Колькі яшчэ герояў ён можа знайсці на Урале, на Далёкім Усходзе і асабліва ў Сібіры (над кнігай "Беларусы на сібірскім тракце" аўтар ужо працуе). "Беларусы ў Расіі" бацацца мне сэрыйным выданнем ці шматтомнікам. А матэрыялы гэтай кнігі несумненна будуць улічаны і выкарыстаны пры дапоўненым перавыданні даведніка "Беларусы і ўраджэнцы Беларусі ў памежных краінах".

Адам МАЛЬДЗІС.

Апытанне

Нашы здабыткі і планы

Напярэдадні Новага года сярод сяброў Грамадскага аб'яднання "Міжнародная асацыяцыя беларусістаў" была распаўсюджана анкета з трох пытанняў:

1. Якую падзею 2003 года вы лічыце для сябе самай важнай, памятнай, значальнай?

2. Што вы плануеце здзейсніць у 2004 годзе?

3. Як вы бачыце свой канкрэтны ўдзел у IV Міжнародным кангрэсе беларусістаў?

Ніжэй змяшчам першыя з атрыманых адказаў. Яны сведчаць пра значнасць спраў сяброў нашай асацыяцыі, плюралізм іх меркаванняў.

МІКАЛАЙ НІКАЛАЕЎ, старшыня рэгіянальнай суполкі беларусістаў Санкт-Пецярбурга, доктар філалагічных навук.

1. Шмат нашых старанняў пайшло на тое, каб выйсці з друку кніга нябожчыцы Фрыды Гурзвіч, дзе падсумаваны вынікі яе археалагічных раскопак на Замкавай гары ў Навагрудку. Нягледзячы на

тое, што кніга пісалася ў нашым горадзе і рыхтавалася да друку тут жа, пабачыла свет яна на беларускай мове. Кніга Ф. Гурзвіч прысвечана 750-годдзю каранавыі ў Навагрудку вялікага князя Міндоўга, якое адзначалася сёлета. Акрамя таго, намі выдадзены "Беларускі зборнік II", у якім змешчаны матэрыялы канферэнцыі "Санкт-Пецярбург і беларуская культура".

Гэтая кніга прысвечана 300-годдзю горада на Няве. Тэксты надрукаваны на беларускай, рускай і польскай мовах.

2. Спадзяюся, што будзе выдадзена мая вялікая манаграфія "Кніжная культура Вялікага княства Літоўскага", падрыхтаваная да друку ў Мінску чатыры гады назад.

3. Прапанаваў бы тэму "Сталічныя функцыі Пецярбурга ў дачыненні да беларускіх зямель у XIX стагоддзі".

РЫГОР ПІЎТАРАК, прэзідэнт Украінскай асацыяцыі беларусістаў, член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Украіны.

1. Выхад у свет на ўкраінскай мове кнігі беларускіх даследчыкаў "Нарысы беларуска-ўкраінскіх

літаратурных сувязей: культурна-гістарычны і літаратуразнаўчы аспекты праблемы". Тэкст яе я сам пераклаў з беларускай мовы (у арыгінале ён выйшаў у Мінску ў 2002 годзе) і дадаў да яго вялікі (1 аркуш) уступны артыкул. На 25 снежня мы намяцілі прэзентацыю кнігі ў нас, а на люты — у Мінску. Трэба адзначыць, што гэтая калектыўная манаграфія пабачыла свет у Галоўнай спецыялізаванай рэдакцыі літаратуры на мовах нацыянальных меншасцей Украіны. Дзякуючы гэтай рэдакцыі, за апошнія 10 гадоў беларуская дыяспара ва Украіне і ўсе тыя, хто ў нас цікавіцца беларускай культурай увогуле, атрымалі цэлую бібліятэчку на беларускай мове, куды ўвайшлі "Канстытуцыя Украіны", "Закон пра нацыянальныя меншасці ва Украіне", беларускі лемантар, мой падручнік "Беларуская мова", беларускія народныя казкі,

Конкурс

Прыміце ўдзел у міжнародным праекце "Свет без межаў"

Бабруйская гарадская ўзорна-паказальная дзіцяча-юнацкая студыя **Вясёлка**, ініцыятар і заснавальнік міжнароднага культурнага праекта "Свет без межаў", запрашае чытачоў газеты "Голас Радзімы", асабліва нашых суайчыннікаў за рубяжом, прыняць удзел у падрыхтоўцы і рэалізацыі чацвёртага і пятага этапаў праекта, якія прысвечваюцца 60-годдзю вызвалення Беларусі ад фашысцкіх захопнікаў і 60-годдзю перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне.

Абодва этапы, якія будуць ажыццяўляцца ў 2004-2005 гадах, накіраваны найперш на вывучэнне і мастацкае адлюстраванне нашай моладдзю ў яе творчых гістарычных мінулага Радзімы. Вынікам павінна стаць конкурсная міжнародная выстава юных мастакоў пад назвай "Мая зямля, апаленая вайной".

Да ліста далучаю "Палажэнне аб конкурсе" на англійскай, беларускай, нямецкай і рускай мовах. Больш падрабязныя звесткі вышы чытачы змогуць атрымаць па адрасу нашага грамадскага аб'яднання: "Вясёлка", вул.Кастрычніцкая, д.119а, г.Бабруйск, 213826, Беларусь. Факс (02225) 58-05-54, кантактны тэлефон (02251) 2-28-34.

Далучаю таксама альбом-каталог выставы, якая стала вынікам рэалізацыі папярэдняга этапуў нашага праекта.

Ігар МОЦІН, аўтар і кіраўнік праекта (Бабруйск).

выбраныя вершы беларускіх класікаў і сучасных паэтаў "Мелодыі беларускай жалейкі", арыгінальныя творы беларускіх пісьменнікаў, для якіх Украіна стала другой радзімай, — В. Сідарэнкі, М. Львовіч, І. Снарскай, І. Літаша і інш.), некаторыя перакладзеныя творы класікаў украінскай літаратуры і інш.

2. Спадзяюся, што ў 2004 год разам з сябрам МАБ Аляксандрам Скапненкам закончу работу над першым у гісторыі "Беларуска-ўкраінскім слоўнікам" і падрыхтую яго да друку.

3. Для кангрэса я хацеў бы прапанаваць тэму, якая гучыць прыкладна так: "Беларуска-ўкраінская пісьмова-літаратурная мова ў Вялікім княстве Літоўскім і праблема размежавання беларускіх і ўкраінскіх пісьмовых помнікаў". Хацелася б, каб усе заяўкі на форум падаваліся праз нацыянальны асацыяцыі.

зваротная сувязь

УКРАЇНА. ІЗЯСЛАЎ.

Вясёлых Калядаў ды шчаслівага Новага, 2004 года, галоўнаму рэдактару тыднёвіка спадарыні Наталлі Салук, усім супрацоўнікам "Голасу Радзімы" і яго чытачам у 48 краінах!

2004 год стане для ўсіх беларусаў свету шчаслівым, лагодным, укосным ды ўродным! Моцнага здароўя, поспехаў ва ўсіх справах, неабмежаванага шчасця штодня!

Пятрусь КАПЧЫК,

кіраўнік гурта беларускай культуры "Зорка Венера".

КАЗАХСТАН. КАСТАНАЙ

«ЗУБР» — ЗНАЧЫЦЬ ЗДАРОЎЕ

Калі мы задумалі выдаваць уласную газету, то вырашылі: няхай яна будзе газетай-лекаркай, няхай рэдкалегія дапаможа людзям берагчы сваё здароўе, а дэвізам сталі словы: "Здароўе памножым дзякуючы розуму". Адразу скажам, што яе тыраж складае амаль 20 000 экзэмпляраў — зайздросцяць многія. Газету чакаюць. Яе чытаюць, яе парадамі карыстаюцца. Прыжыліся рубрыкі "Бабуліны рэцэпты", "Лекавыя травы", "Карысна ведаць", "Лячэнне травамі", "Урачуе агонь", "На ўсе стады жыцця" і іншыя. Прыемна, што не забылі і пра дзяцей. "Дзіцячая чытанка" — пастаянны госць нашай газеты.

І вынікі адчувальныя: чытачоў нашых мінаюць хваробы, а ў дзень здароўя (дзень Святога Хрышчэння, 21.01) жанчыны-беларускі штогод адкрываюць плавальны сезон на рацэ Табол (на здымку).

Іван ШЧАРБІНІН.

весткі з суполак

ХОРУ "СЯБРЫНА" — 15 ГАДОЎ

Нядаўна беларусы Вільні адзначылі 15-годдзе хору "Сябрына". А пачыналася ўсё ў 1988 годзе ў Палацы прафсаюзаў, у гады перабудовы пачалі аб'ядноўвацца беларусы розных пакаленняў. Тады ўзнікла ідэя стварыць хор. Ініцыятарам і першым кіраўніком быў Юрый Зямніцкі, саліст Літоўскай філармоніі з трыццацігадовым стажам. Нейкі час ён з'яў-

ляўся і салістам тэатра оперы і балета Літвы. Яго дачка Таццяна Скорая, выкладчыца Літоўскай кансерваторыі, была акампаніятарам, а сярод спевакоў — адзін з першых кіраўнікоў клуба "Сябрына" Мікалай Матач і яго сын Андрэй, тры Лявоны (Кароль, Луцкевіч і Самко), а таксама Наталля Яруліна, Неаніла Конанава...

Збіраліся на рэпетыцыі хору ў суботу, а 15-й гадзіне, потым яшчэ пілі гарбату, абмяркоўвалі і падбіралі рэпертуар. Хор хутка стаў вядомым, як першы беларускі ў пасляваенны час, расло прафесійнае майстэрства, выступаў на многіх гарадскіх мерапрыемствах, выязджаў у Беларусь. У 1989 годзе, напрыклад, браў удзел у свяце паэзіі ў вёсцы Варняны "Пра ўсё сказаць прыйшла пара", у Грышках — на свяце беларускай паэзіі "Загляне сонца і ў наша ваконца". Цікава, што сярод спевакоў былі не толькі беларусы, але і ўкраінцы, і рускія, і ўсе яны з любоўю і павагай ставіліся да беларускай песні. Прыходзілі тыя, хто любіць спяваць, любіць народную песню, цікавіцца культурай народа. У 1995 годзе па стану здароўя пакінуў хор Юрый Зямніцкі, нейкі час хорам кіравала настаўніца віленскай беларускай школы Вольга Блажэвіч-Красадомска, але па сямейных абставінах і яна пакіну-

ла хор. На змену прыйшла Валянціна Кавальчук, настаўніца музыкі віленскай беларускай школы імя Ф.Скарыны. Было відавочна, што яе прыход тады ў хор даў магчымасць калектыву падняцца на новы ўзровень. За пяць апошніх гадоў, што кіруе В.Кавальчук, хор шмат выступаў на беларускіх імпрэзах, на гарадскіх мерапрыемствах. Значна пашырыўся рэпертуар, прыходзяць усё новыя спевакі, бо песня гартуе, абуджае пачуццё сваёй нацыянальнай адметнасці, дапамагае захоўваць нацыянальную тоеснасць. Зараз з тых, хто спявае ў хоры з самага пачатку, засталася трое: Наталля Яруліна, Неаніла Конанава, Леакадзія Мілаш. Да хору далучыліся вучні і настаўнікі віленскай беларускай школы, хор папоўніўся маладым пакаленнем. Ужо год, як няма сярод нас Юрыя Зямніцкага.

Пятнаццацігоддзе хору "Сябрына" адзначалі ў Доме настаўнікаў, шмат было сказана цёплых

слоў, шмат было гасцей. На імпрэзе выступілі былі кіраўнік "Сябрыны" Валянцін Стэх, які заўсёды дбаў пра патрэбы калектыву, дапамагаў набыць музычныя інструменты, нацыянальныя строі, арганізаваць выступленні. Цяперашні кіраўнік Раман Вайніцкі ўручыў граматы ўдзельніцам хору і павіншаваў з юбілеем. Павіншавала таксама дарадчык па культуры беларускага пасольства В.Самусева, прэзідэнт ЗБ Л.Мурашка. Наперадзе творчы рост, новыя выступленні.

"...Родная песня — гэта далікатная, пахучая кветка, што расла на працягу дзесяцігоддзяў на ніве, палітай горкімі слязамі. Не забывайцеся, што гэтая сціплая палявая кветка, якая вырасла на дзікай прасторы, а не ў багатых цяплячах, лёгка завяне, калі да яе падсыці без ласкі, без любові..." (В.Анцава).

Леакадзія МИЛАШ,
настаўніца школы
імя Ф.Скарыны,

захавай традыцыю

ПОСНАЯ КУЦЦЯ (Вігілія)

Як святкавалі куццю напярэдадні Нараджэння Хрыстова ў яе сям'і ў вёсцы Міхалішкі Астравецкага раёна Гродзенскай вобласці, успомніла нядаўна падчас прыезду ў Мінск Галіна Сантоцкая, якая з 1983 года жыве ў Даўгаўпілсе (Латвія). Яна — актывістка таварыства "Уздым", якое сёлета адзначыла сваё 10-годдзе, мастацкі кіраўнік ансамбля "Лявоніха", ладзіць абрадавыя каляндарныя святы для беларусаў, выстаў беларускай кухні, калі ў Даўгаўпілсе праходзяць Дні беларускай культуры. "Я вырасла ў каталіцкай сям'і. Самая вялікая ўрачыстасць на Каляды заўсёды адбывалася на першую куццю. Новы год мы не як і не адзначалі, а Вігілію чакалі, і ўсе да яе рыхтаваліся. Аплачкі, памятаю, пякла наша суседка, маміна сяброўка, і насіла ў касцёл, які знаходзіўся недалёка. А мама, як усе гаспадыні, гатавала ўрачыстую вячэру. На стала павінна было стаць не менш як 12 страў. Асноўныя з іх гатуе і зараз".

ВУШКІ З МАКАМ

Напярэдадні свята замочваем мак, а потым пераціраем яго з цукрам. Гэта начинка ў "вушкі". Затым тонка раскатваецца поснае цеста (мука з вадой, трохкі солі і цукру). Шклянкай выціскаем кружкі, у кожны — лыжачку маку і, склаўшы папалам, зашчыпваем краі (як пельмень). Абсмажваем у алеі з абодвух бакоў.

ГРЫБНЫЯ КАТЛЕТЫ

Адварваем папярэдне замочаныя сушаныя баравікі, затым прапускаем праз мясарубку, дадаём крухмал, соль, прыправы. Распляскаўшы на далоні невялікія катлеты, абсмажваем іх на алеі.

САЧНІ

Бульбу адварваем у шалупінні,

абіраем, калі трохі астыне, затым прапускаем два разы праз мясарубку і дадаём 1 яйка і 1 сталовую лыжку мукі. Атрыманае цеста вымешваем, каб адставала ад сценак посуду і, распляскаўшы на далоні аладку, начиняем грыбным фаршам (баравікі, папярэдне замочаныя, адварваем, прапускаем праз мясарубку, солім, дадаём смажаную на алеі мелка пакрышаную цыбулю). Сачні абсмажваем з абодвух бакоў у алеі, яны падрумьяваюцца. Падаючы на стол, можна паліць грыбным соусам са смятанай. Памятаю, гэту страву бабуля заўсёды гатавала ў пост.

ПАДСЫТА

У цёрты мак дадаюць лыжку мёду і заліваюць астуджаным

кіпенем (колер кавы з малаком). Гэта падсыта. А да яе пякуць пошныя клёцкі з макам. Памятаю, што яны былі цвёрдыя, цвярдзей за арэхі, але дзецям дужа падабалася іх есці з падсытай.

На Вігілію мама яшчэ гатавала рыбку ў цесце (у нас там рака Вілія цячэ, рыба да Вігіліі была заўсёды), вінегрэт (але шмат салатаў не рабілі, бо, казалі, не будзе радзіць агародніна, калі яе шмат на гэту куццю на стала), падвала селядзец з цыбулькай і алеем, абавязкова кісель з журавін, пякла свежы хлеб, які ляжаў на пачэсным месцы на стала. Калі ўсё гатова, бацька запрашаў Мароза: "Мароз, Мароз, хадзі куццю есці!"

Калі слалі абрус перад вячэрай, клалі пад яго сена, а падчас вячэры варажылі: кожны выцягваў па сцяблінцы — ці доўгі ўродзіцца лён. Павячэралі — ішлі глядзець на неба. Калі яно пахмурнае, то каровы будуць даваць многа малака, калі зорнае — куры будуць несці шмат яек. Моладзь між тым свае варожбы спраўляла. Хлопцы чакалі, калі старэйшыя палягуць спаць, тады перацягвалі вароты, дзе жыла дзеўка, у двор да таго хлопца, які яе кахае. Так бацькі даведваліся, з кім ёсць шанс парадніцца, абмяркоўвалі гэту навіну. Наш бацька заўсёды бурчаў, калі шукаў вароты назаўтра, але не злаваўся".

Вядучая рубрыкі **Рэгіна ГАМЗОВІЧ.**

ІЗРАЇЛЬ. ХАЙФА

СНЕЖАНЬ БЫВАЕ І ТАКІМ...

Гэты здымак нам даслаў наш чытач з Ізраіля Міхаіл Чахоцкі. Хто падзівіцца, а каму такая сітуацыя падасца звычайнай.

слухай сваё

“НАША МУЗЫКА-1”

Выйшаў у свет зборнік “Наша музыка-1”, у якім 14 хітоў на беларускай, рускай і англійскай мовах. На дыску творы лепшых гуртоў краіны.

Адкрывае кампакт песня гурта “Чэхі” “007” ва ўласцівай ім інтэлектуальна-неарамантычнай стылістыцы. Сур’ёзная музыка для сур’ёзных людзей.

Далей гурт “БН (“Без назвы) прадстаўляе надрыўную звышадчувальную драму “Не трывай мяне”. Пад нумарам 3 на дыску размешчана “Карцінка” — кампазіцыя, створаная ў манеры дзясочных гісторый і сакрэтна расказаная вакалісткай “Long play”.

Гэтыя ж словы можна аднесці і да гурта “Лангальеры”. Іх песня “Новы год” таксама падобная адчуванням з адкрытага дзённіка. Адзіная англамоўная кампазіцыя “J-MORS” і іх прыемны для праслухоўвання музычны эксперымент “Глядзі”.

Гурт “Сініца”, нагадаю, стаў пераможцам у намінацыі “Лепшы прарыў”. Яго кампазіцыя “Позна” створана па выніках конкурсу праекта “Наша музыка”. Яшчэ на дыску праект “Крамбамбуля” — “Госці”. Па адзнаках шматлікіх крытыкаў, гэта песня мае вялікія шансы для выхаду на міжнародную аўдыторыю. А замыкае спіс гурт “Медуза” і лірычная кампазіцыя “Слёзы пад дажджом”. Дарэчы, у планах музыкантаў запісаць гэту песню на польскай мове. Але гэта не ўсё. Дыск мае некалькі гукавых дорожак, на адной з якіх запісана яшчэ некалькі песень.

Валянціна ЯКУБОВІЧ.

ФУТРАВЫЯ ТАЛІСМАНЫ

Калі дзясці разнавіднасцей мяккай цацкі ў вобразе сімпатычнай малпачкі, якая стане сівалам будучага, 2004 года, па ўсходнім календары, распрацаваны ў вытворчай лабараторыі Гомельскага УП “Радуга” ААТ “Актамір”. Футравыя малпы рознага памеру і колеру ў гэты перадавагодні дні адпраўляюцца ў гандлёвую сетку не толькі Беларусі. Значная партыя рыхтуецца для маскоўскай дзетвары. Малпачкі выкананы з футра жлобінскага прадпрыемства “Белфа”.

Фота Сяргея ХАЛАДЗІЛНА, БелТА.

На Здымку: мастак Вікторыя ШПАКАВА з цацкамі — талісманам 2004 года.

аўтограф

Іна АФАНАСЬЕВА: “НА СЦЭНЕ Я ТАКАЯ, ЯК І У ЖЫЦЦІ”

Гэту мілую і абаяльную бландзінку з крыху задуменымі шэра-зялёнымі вачыма добра ведаюць не толькі ў Беларусі, але і за межамі. Наша газета таксама неаднойчы расказвала пра яе. Незвычайны голас спявачкі прыгожага тэмбру і шырокага дыяпазону адразу можна пазнаць. Сцэна — яе жыццё. Працавітасць, талент, высокі прафесійны ўзровень дапамагаюць ёй знайсці сваю песню і

данесці да слухача, глыбока, ярка і цікава раскрыць яе змест. Сёння наша гутарка з адной з самых яркіх выканаўцаў беларускай песні, поп-дзівай беларускай эстрады Інай Афанасьевой.

— Іна, у мастацтве вы ўжо 15 гадоў, прыгадайце, калі ласка, што ў творчым жыцці было для вас найбольш значным?

— На самай справе, такіх момантаў, падзей было шмат. Першае, я вельмі ўдзячная свайму педагогу па вакалу Нэлі Бардуновай за першыя крокі на сцэне, Ігару Крутому — за першыя песні, Аляксандру Сарову — за першыя гастролі і першыя гледачоў. Вялікі дзякуй маэстра Міхаілу Фінбергу. У яго аркестры я была салісткаю і шмат чаму навучылася.

У 1989 годзе ўдзельнічала ў конкурсе эстрадных песні “Зялёна Гора” ў Польшчы. На “Славянскім базары ў Віцебску—1992” атрымала другую прэмію. У 1995 годзе ўдзельнічала ў Міжнародным фестывалі ў Браціславе. Відэакліп “Збудзеца — не збудзеца” ўвайшоў у дзсятку кліпаў Еўропы. Кліп быў прадстаўлены і на фестывалі кліпаў у Санкт-Пецярбургу. У тым жа годзе, як і ў наступным, стала лаўрэатам прэміі “Песня года”. З 1995 года я яшчэ і арганізатар дабрачынных канцэртаў, прысвечаных “Дню абароны дзяцей”, у якіх прымаюць удзел зоркі беларускай эстрады, спорту і тэлебачання, намінаваны дзіцячых рэспубліканскіх конкурсаў “Зорная ростань”, “Сусор’е надзей”, “Усе мы родам з дзяцінства”, а таксама намінаваны рэспубліканскага конкурсу дзяцей-інвалідаў “Запалі сваю зорку”. Выходзіць мой першы альбом “Збудзеца — не збудзеца”.

У 1996 годзе прайшлі гастролі па 22 гарадах Беларусі, дзе мяне вельмі цёпла прымалі. Наогул, люблю сольныя канцэрты. У 2001–2002 гадах была прызнана “Спявачкай года”, а мая песня “Жэмчугі” — “Песня года—2001”.

Зараз з’яўляюся мастацкім кіраўніком творчага калектыву Іны Афанасьевой. А вось зусім нядаўна, у кастрычніку, дала пяць канцэртаў у Маскве ў рамках Дзён культуры Рэспублікі Беларусь. Я вельмі хвалюлася, бо ў Расіі, акрамя “Песняроў”, “Сяброў”, “Верасоў” і Сашы Ціхановіча з Ядзяй

Паплаўскай, нікога не ведаюць. Але ў выніку публіка нас так добра прымала, што я нават сама была крыху здзіўлена. Ажыятаж быў такі, што мне кветкі неслі нават бамжы. Уяўляеце? У чалавека няма грошай, ён невядома адкуль узяў гэтыя кветкі і падарыў мне.

А яшчэ я рыхтавала да дзіцячага “Еўрабачання” канкурсантку ад Беларусі Вольгу Сацюк з Кобрына. Я займалася з ёю вакалам. Разам з усімі хвалювалася за яе і была вельмі рада, калі дзяўчынка заняла чацвёртае месца. Гэта добры вынік для дэбюту.

— А на дарослае “Еўрабачанне” падалі сваю заяўку?

— Не, не падавала. Я маральна не гатова да стрэсу. А конкурс — гэта заўсёды стрэс. Буду прысутнічаць як госця.

— Вы спрабавалі сабе ў ролі тэлеведучай праграмы “Снеданне з Інай Афанасьевой” на канале сталічнага тэлебачання. Ці не хацелі б зняцца, напрыклад, у кіно?

— Быць тэлеведучай мне вельмі спадабалася, а вось здымацца ў кіно не хачу, з мяне выйшла б дрэнная актрыса. Я на сцэне такая, як у жыцці.

— Нядаўна выйшаў ваш новы альбом. Раскажыце пра яго.

— Гэта другі афіцыйны мой альбом, які называецца “Жэмчугі”. Ён складзены з 14 песень, запісаных за апошнія два гады. Некаторыя з іх ужо сталі хітамі (“Люс-тэрка”, “Жэмчугі”), а многія яшчэ невядомыя слухачу. Напрыклад, зусім свежы дуэт з Дзмітрыем Смольскім.

Усе песні на адвечную тэму кахання, аб праблемах узаемаразумення паміж мужчынам і жанчынай. Проста ўсё гэта абыгрываецца ў розных сітуацыях і з розных бакоў. Адно магу сказаць дакладна: на дыску няма ніводнай песні пра няшчаснае каханне.

Музыку амаль да ўсіх твораў напісаў Геннадзь Маркевіч. Дзве песні — Сяргей Ждановіч і адну — Дзмітрый Смольскі. Асноўны аўтар тэкстаў — Алена Турава, іншыя аўтары — Алена Паліканіна, Міхаіл Кожух, Анастасія Лебедзева.

Адна з маіх самых любімых песень — “Ражство”. Яна атрымала такую прыгожую і асацыіруецца з бесклапотным дзяцінствам.

З альбомам ужо выступалі ў адным са сталічных клубаў. Планую гастролі па Беларусі. Мой першы альбом выходзіў толькі на касетах, і, праўду кажучы, я не вельмі задаволеная яго якасцю, таму “Жэмчугі” — афіцыйна другі альбом, але для мяне ён — першы. Калі ўсё з ім складзецца добра, то, я думаю, праз нейкі час будзе перавададзены першы альбом “Збудзеца — не збудзеца”.

— Іна, не так даўно вы зноў сталі студэнткай. Як адносіцца да вядомай спявачкі вашы аднакурснікі?

— Так, зараз я вывучаю англійскую мову на спецакультэце лінгвістычнага ўніверсітэта. Рабіў гэта для сябе. Адрозніваю, што Радзіму пакідаць не збіраюся. Мяне ўсё задавальняе. Канешне, бываюць цяжкасці, але як без іх?! Дарэчы, лічу, што для беларускай эстрады наступаюць добрыя часы. Больш беларускай музыкі з’явілася на тэлебачанні, ды і радыёстанцыі “Круцянц” 50 працэнтаў песень у выкананні беларускіх спявакоў.

Што тычыцца студэнтаў, то некаторыя проста не пазнаюць, а хто пазнае — здзіўляецца.

— А якія творчыя планы на будучыню?

— У пачатку студзеня будзе некалькі канцэртаў у Турцыі. Я там ужо выступала летам, і вось запрацілі яшчэ. Спадзяюся, усё пройдзе цудоўна.

Хочацца выдаць вялікую колькасць песень, якія гучалі на радыё і тэлебачанні, на выступленнях, але не выпусціліся, а між тым, многія паклоннікі часта пытаюцца пра іх.

Хутка ў Інтэрнэце з’явіцца афіцыйны сайт Іны Афанасьевой. На ім будзе размешчана інфармацыя пра мяне, музыкантаў, што са мною працуюць, фотасесіі і шмат іншага, уключаючы раздзел “Афанізмы”. Гэтае слова прыдумаў беларускі спявак Валерый Дайнека. Люблю гаварыць хутка і, здараецца, забываю словы і ўстаўляю тыя, што ўспамінаю. Атрымліваюцца розныя смешныя сказы, якія там і можна будзе прачытаць.

Рыхтуем новы праект. Гэта школа, дзе будуць вучыць спяваць.

— Іна, хутка Новы год. Як і дзе вы яго звычайна сустракаеце?

— Звычайна Новы год я сустракаю на рабоце: запісы, гастролі, выступленні на канцэртах.

І толькі аднойчы я сустракала гэтае цудоўнае свята разам са сваёй сям’ёй.

— Вашы навагодні пажаданні чытачам “Голасу Радзімы”.

— Жадаю і чытачам, і супрацоўнікам газеты, каб усе жаданні, якія вы загадаеце пад Новы год, абавязкова спраўдзіліся. Хай гэта будзе галоўным.

Святлана КАРПУЧОК.

ПАРАДЫ ДЗЕДА УСЕВЕДА

Сёння падкажу вам, мае дарагія, вершыкі, якімі можаце сустрэць Дзеда Мароза і Снягурку, калі яны прыйдуць да вас з падарункамі, абавязкова з сінняй малпачкай, бо менавіта яна будзе ўладарыць увес наступны год.

ЁЛКА

Запаліся, ёлка,
Рознымі агнямі,
Будзеш весяліцца
Ты сягоння з намі!
Засвяціся ярка
Колерам вясёлкі,
Хай паскачуць дзеці
Ля зялёнай ёлкі!..

П.ГРАНІТ

НОВЫ ГОД

Пасінеў на рэках лёд,
Неба ў ясных зорках,
Зноў прыйшоў к нам Новы год
З песнямі і ёлкамі.

Водзіць з намі карагод
Сам Мароз-дзядуля,
Многа казак у яго
І вясёлых гульніяў.

М.ЧАРНЯЎСКІ.

ДЗЕД МАРОЗ

У вопратцы белай,
шырокай і доўгай,
З вялікай пушыстай
мятлой-барадоў

Прышоў да нас здаўляку
дзядуля Мароз,
Завяі і холад з сабою прынёс,
Убелі аправа ён дрэвы, кусты,
На рэках, азёрах будзе масты,
На вуліцах ходзіць ды

снегам хрумчачы,

Вятры з сабой водзіць,
у дрэвах трашчыць.

Я.ЖУРБА.

Хуткай вароты адчыняйце,
Гасцей жаданых сустракайце,
З ласункамі
І падарункамі.
Прывезлі нам вялізны воз
Снягурка і Дзед Мароз.

А.КАБЕЦ-ФІЛІМОНАВА.

А цяпер падкажу, як уладзіць сінюю малпачку

УБРАННЕ павінна быць сіняга,
зялёнага, залаціста-пясочнага,
карычневага колеру.

УПРЫГАЖЭННІ надзявайце з дрэва, золата, серабра з пазалотай. Можна таксама бліскучую біжутэрыю, пер’е, банты, ленты.

У КАСМЕТЫЦЫ — больш бляска, прыемных пахаў.

ДАРЫЦЬ лепш золата, біжутэрыю, настольныя гульні, прадметы для спорту, турызму, цукеркі ў яркіх бліскучых абгортках.

З НОВЫМ ГОДАМ, СЯБРЫ!

Жадаю, каб, акрамя падарункаў, Дзед Мароз мяшок здароўя вам прынёс, другі мяшок — са смехам, а трэці — ну, хай з поспехам. Сваю бяду, сваю тугу складзіце вы ў мяшок яму, і хай яго ён забярэ і ў лес з сабою адны!

Да новых сустрэч!
Ваш Дзед УСЕВЕДА.

«Голас Радзімы»

Галоўны рэдактар
Наталія САЛУК

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:

Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь;
Камітэт па справах рэлігій і нацыянальнасцей пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь;
Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі;
Беларускае таварыства па сувязях з суайчыннікамі за рубяжом «Радзіма».

Наш адрас: 220005, Рэспубліка Беларусь, Мінск, пр. Ф. Скарыны, 44.

Тэлефоны: (+375-17) 288-11-97 (бухгалтэрыя), 288-12-80, 284-76-56, 288-17-82, (тэл./факс).

Галоўны рэдактар: 8029-6-88-17-82.

E-mail: golas_radzimy@tut.by

ЧЫТАЙЦЕ «Голас Радзімы»
У ІНТЭРНЭЦЕ:
<http://golas.promedia.by>

Паціцы рэдакцыі і аўтараў, матэрыялы якіх друкуюцца на старонках «Голасу Радзімы», могуць не супадаць.

Рэгістрацыйнае пасведчанне №81. Падпісны Індэкс у Беларусі 63854. Аб’ём 2 друк. аркушы. Тыраж 2 154 экз. Заказ 1530. Падпісана да друку 23. 12. 2003 г. у 12.00.

Газета набрана і звярстана на рэдакцыйным настольна-выдавецкім комплексе. Знакам пазначаны рэкламныя матэрыялы. Адрэкавана на паліграфічным РУП «Чырвоная зорка» (220073, г. Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3).

выставы

ГАЗАПРАВOD, ПOЎНЫ АРХЕАЛАГІЧНЫХ СКАРБАЎ

Незвычайная археалагічная выстава адкрылася ў Нацыянальным музеі гісторыі і культуры Беларусі. Незвычайная яна ўжо тым, што ўпершыню ў сусветнай практыцы археалагічных даследаванняў адбылася непарайнальная па сваіх маштабах выратавальна-археалагічная акцыя, знаходкі якой і сталі асновай выставы.

Усё пачалося з пагаднення аб будаўніцтве транс'еўрапейскага газоправода Ямал — Еўропа, амаль 700 кіламетраў якога павінны былі прайсці па тэрыторыі Польшчы. Усім было зразумела, што будаўніцтва не можа не закрануць вядомыя (і невядомыя) помнікі матэрыяльнай культуры шматвяковай гісторыі краіны. Гэта добра разумела і кіраўніцтва акцыянернага таварыства EuroPol GAZ, якое прыняло рашэнне фінансаваць усё археалагічныя даследаванні на шляху газоправода.

Вынікам першапачатковых эксперыментальных даследаванняў стала адкрыццё звышсямісот стаянак старажытнага чалавека, шэраг магільнікаў з сотнямі грабніц, некалькі рэдкіх паганскіх сваятынь. Вынікі археалагічных раскопак абагульнены ў 17 тамах, тры з якіх ужо выдадзены.

Выстава ў Мінску ахоплівае толькі невялічкую частку знаходак археалагаў. Керамічны посуд і зброя, каменныя і крамянёвыя вырабы, разнастайная біжутэрыя, а таксама фатаграфіі, зробленыя ў час раскопак, знаёмляць з матэрыяльнай культурай тэрыторыі сучаснай Польшчы з каменнага веку і эпохі неаліту да вытокаў польскай дзяржавы.

Выступаючы на адкрыцці выставы, дырэктар Цэнтра археалагічных помнікаў Міністэрства культуры Польшчы Марэк Герлах падкрэсліў, што праграма выратаван-

ня і аховы польскай археалагічнай спадчыны ў час будаўніцтва газоправода з'яўляецца прыкладам таго, як павінна адбывацца супрацоўніцтва паміж дынамічнай галіной сучаснай прамысловасці і выратавальнай археалогіяй. Намеснік міністра культуры Беларусі Валеры Гедройц даў высокую ацэнку працы польскіх археалагаў і выказаў шкадаванне з нагоды таго, што на беларускай частцы газоправода адпаведныя даследаванні

не былі зроблены. А археалаг Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Сяргей Тарасаў выказаў меркаванне, што закон аб ахове гістарычнай спадчыны Беларусі не заўсёды выконваецца будаўнікамі і прамыслоўцамі, у выніку чаго беззваротна знікаюць помнікі гісторыі, якія належаць не толькі Беларусі, а і сусвету.

Безумоўна, выстава, якую арганізаваў Польскі інстытут у Мінску, дае падставу для разважанняў.

НА ЗДЫМКАХ: археалаг Інстытута гісторыі НАН Мікола КРЫВАЛЬЦЭВІЧ (у цэнтры) гутарыць з удзельнікамі археалагічных даследаванняў з музея археалогіі ў Познані Міхалам СІПАМ і Рышардам ПЕТШАКАМ; знаходкі археалагаў: грэбені з рога і загатоўкі для іх вырабу (III–IV стагоддзі нашай эры); прасліцы і ткацкія грузы (IV стагоддзе нашай эры).

Тэкст і фота Яўгена КАЗЮЛІ.

стасункі

“БЕЛАРУСЬ — ІСПАНІЯ”

Другое пасяджэнне было, у асноўным, прысвечана кантактам у сферы адукацыі і навукі. Дэкан Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта Наталля Папок падзялілася вопытам супрацоўніцтва ў ажыццяўленні адукацыйных праграм беларускіх і іспанскіх універсітэтаў. Выкладчык БДУ Мікола Хмяльніцкі вызначыў плюсы і мінусы ў сучасным навуковым супрацоўніцтве. Прафесар МДЛУ Уладзімір Макараў сказаў, што Беларусь з'яўляецца другой у Еўропе (натуральна, пасля самой Іспаніі) “іспанамоўнай краінай”. Толькі ў МДЛУ займаецца сёння 300 будучых іспанстаў. З Гранады яны атрымалі каштоўны падарунак — звыш 600 кніг па літаратуры, мове, гісторыі, мастацтву.

Сярод выступаўцаў на другім і трэцім пасяджэннях найбольш было літаратуразнаўцаў і мастацтвазнаўцаў. Прафесар БДУ Ірына Шаблюўская, якая выкладала беларускую літаратуру ў Гранадскім універсітэце, спынілася на ўспрыняцці пісьменства Іспаніі і іншых іспанамоўных краін. Сярод перакладаў яна вылучыла аднатомнік Фрэдэрыка Гарсія Лоркі, пераствораны па-беларуску Рыгорам Барадуліным, і незавершаны яшчэ

пераклад “Дон Кіхота” Мігуэля Сервантэса, які робіцца Яўгенам Лапаткам. Супрацоўніца “Голасу Радзімы” Валянціна Грышкевіч прывяла біяграфічныя і бібліяграфічныя звесткі, якія характарызуюць тыя ж пераклады твораў іспанскіх пісьменнікаў на беларускую мову. Жуан Карлас Папок і Галіна Ляпеская вызначылі мастацкія асаблівасці перакладаў на іспанскую мову твораў беларускіх аўтараў, падкрэслілі тут ролю тонкага знаўца Карласа Шэрмана. Выступленне дацэнта МДЛУ Наталлі Грышчанкі было эмацыянальным гімнам культуры Каталоніі, дзе адбыўся сінтэз розных традыцый. Сваімі ўражаннямі пра іспанскую музыку і свае гастролі ў Іспаніі падзяліўся заслужаны артыст Беларусі Віктар Скоробагаў. Ён прыгадаў, што ў сядзібе Агінесіх у Залесці выступаў Эскудэра, а ў пачатку XX стагоддзя ў Мінску гастралюваў славуці Пабла Казальс. Сябра Саюза беларускіх пісьменнікаў Галіна Багданава гаварыла пра пастаноўкі на беларускіх сцэнах драматычных твораў Лопэ дэ Вэгі.

Пра ўспрыняцце іспанцамі беларускага выяўленчага мастацтва расказала прафесар Надзея Высоцкая — яна сама суправаджала выставы, якія на Пірэнейскім паў-

востраве арганізуюваў Нацыянальны мастацкі музей Беларусі. Тэмы выступленняў выкладчыкаў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў Яўгена Шунеікі і Тацяны Гаранскай — узоры іспанскіх дэкарэтыўных тканін на беларускіх землях і іспанскія матывы ў шляхецкім і магнацкім беларускім касцюме. Па словах апошняй, Беларусь і Іспанію збліжае “рыцарства” — у крыві і ў касцюме. Фотамастачка Алена Адамчык паказала фатаграфіі, зробленыя ў Каталоніі. Яны ўвойдуць у асобны альбом. А. Адамчык прынесла таксама кніжку нарысаў свайго мужа Адама Глобуса, куды ўвайшлі сем іспанскіх эсэ. Урэшце, выкладчык Мінскага мастацкага вучылішча імя А.К.Глебава Вольга Пазняк канстатавала вялікі поспех у Іспаніі маладых беларускіх графікаў.

І вядома ж, у перапынках паміж пасяджэннямі ў Доме дружбы гучалі іспанскія музыка і песні. Дацэнт Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Элеанора Скуратава прывяла з сабой студэнтаў (а сярод іх былі і такія, у чых жыла цяжэ іспанская кроў), якія далі невялікі канцэрт. Нібы спаборнічаючы з імі, потым выступілі і студэнты МДЛУ.

Тамара ШКУРКО.

дыпкур'ер

АЛЖЫР ЗАЦІКАЎЛЕНЫ ў СУМЕСНЫХ ПРАДПРЫЕМСТВАХ

У Мінску адбылася сустрэча міністра замежных спраў Беларусі Сяргея Мартынава з міністрам прамысловасці Алжырскай Народнай Дэмакратычнай Рэспублікі Эль-Хашэмі Джаабубам.

Падчас сустрэчы абмяркоўваліся пытанні паставак беларускай прадукцыі на алжырскі рынак. Алжырскі міністр сустрэўся таксама з кіраўнікамі Міністэрства прамысловасці, сельскай гаспадаркі, канцэрна “Беллегпрам”, РУП “Мінскі аўтамабільны завод”, ВА “Мінскі трактарны завод”, ААТ “Амкадор”, РУП “Мінскі завод калёсных цягачоў”, каб дамовіцца аб стварэнні сумесных прадпрыемстваў на тэрыторыі Алжыра.

СТВАРЭННЕ ЕЎРАРЭГІЯНАЛЬНАГА МЕДЫЦЫНСКАГА ЦЭНТРА

У Беластоку адбылося ўрачыстае падпісанне пагаднення аб стварэнні польска-беларуска-літоўскага Еўрарэгіянальнага медыцынскага даследчага і адукацыйнага цэнтра.

3 беларускага боку пагаднен-

не падпісаў рэктар медыцынскага ўніверсітэта ў Гродне Пётр Гарэлік, з польскага — рэктар медыцынскай акадэміі ў Беластоку Ян Гурскі і маршалак Падляскага ваяводства Януш Кшыжэўскі, з літоўскага боку — дэкан медыцынскага факультэта Вільнюскага ўніверсітэта Зіта Аўшэрэле Куцінскіене.

Дзейнасць цэнтра будзе заключацца ў арганізацыі абмену спецыялістамі і студэнтамі, правядзенні сумесных навуковых даследаванняў, у першую чаргу, у анкалогіі. На базе цэнтра пры актыўным удзеле экспертаў з краін — членаў ЕС будуць праходзіць абучэнне і ўдасканаленне ўрачы і студэнты навуковых устаноў, размешчаных на тэрыторыі еўрарэгіёна “Нёман”. Чакаецца, што сродкі на даследчыя мэты цэнтр зможа атрымаваць ад ЕС і Камітэта навуковых даследаванняў.

Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Рэспублікі Беларусь у Рэспубліцы Польшча Павел Латушка выказаў спадзяванне, што даследчая дзейнасць цэнтра не пакіне без увагі чарнобыльскую праблематыку.

Прэс-служба МЗС.

афіша

МУЗЫКА БЕЛАРУСКАГА ЗАМЕЖЖА ў ФАРМАЦЕ ВОСЕНІ

XXX міжнародны фестываль мастацтваў “Беларуская музычная восень” сёлета прысвечаны 70-годдзю Саюза кампазітараў Беларусі. 20-га лістапада фестываль пачнецца канцэртна ў памяць народнага артыста Беларусі, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі СССР і Беларусі, прафесара Анатоля Багатырова, складзеным з яго твораў. Ураджэнец Віцебшчыны, вялікі беларускі кампазітар пражыў 90 гадоў, пакінуўшы значныя творы, выхаваннішы вялікую колькасць музыкантаў і кампазітараў.

У кожным канцэрце прагучаць творы беларускіх кампазітараў або творы ў іх гонар. Памяці заснавальніка Дзяржаўнага камернага аркестра Беларусі, кампазітара, арганіста і дырыжора Алега Янчанкі будзе прысвечаны канцэрт Марыны Воінавай (Масква), яго вучаніцы. Другі год, як Беларусь страціла гэтага вялікага музыканта. Алег Янчанка — “бацька” ўсіх арганаў на Беларусі, ён вярнуў слухачам разам з гэтым інструментам класічныя творы арганнай музыкі.

Міжнародны сімфанічны аркестр маладых музыкантаў пад кіраўніцтвам Ігара Карэці (Італія) выканае творы Шуберта, Бетховена, Расіні. Калектыў створаны з выканаўцаў, якім ад 11 да 16 гадоў, гэта навучанцы каледжаў і ліцэяў Еўропы, у тым ліку і з Беларусі. Сярод гасцей фестывалю — тры бандурыстаў “Росава” з Жытоміра (Украіна) і ансамбль электронных баянаў з Бранска (Расія). Беларуска дзяржаўная філармонія супрацоўнічае з гэтымі гарадамі, дзякуючы чаму жыве канцэртная дзейнасць.

Нашым беларускім выканаўцам у абласных цэнтрах неабходна паказаць сябе на сталічных пляцоўках, у той час як сталічныя музыканты пастаянна выступаюць на перыферыі. Такі ўзаемаабмен у рамках фестывалю знойдзе месца ў канцэрце гродзенскага ансамбля танца “Белыя росы” на сталічнай сцэне Цэнтральнага дома афіцэраў, а затым у Гродна з канцэртнага выезда Дзяржаўнай акадэмічнай сімфанічнай аркестра. Абменныя канцэрты — навацыя сёлетага фестывалю — пройддуць ва ўсіх абласцях.

“Беларуская музычная восень” знаёміць сёлета з міні-цыклам канцэртаў “Музыка беларускага і рускага замежжа”. 13 выканаўцаў з ЗША пакажуць тры рознахарактэрныя праграмы, складзеныя з твораў

Дзімітрыева, Барзовай, Таўэра, Швантнера, Картэра, Перля і іншых.

Наша зямлячка, уладальніца шэрагу прэстыжных амерыканскіх і міжнародных прэмій, кампазітар, піяністка і дырыжор Ала Барзова пачынала свой творчы шлях у сярэдняй спецыяльнай музычнай школе пры Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі. Скончыўшы Маскоўскую кансерваторыю і аспірантуру ў класе Аляксандра Пірумава, яна вярнулася ў Мінск і выкладала кампазіцыю ў сваёй alma mater. З 1991 года — член Саюза кампазітараў Беларусі. З 1993 года пражывае ў ЗША. Ураджэнец Украіны Аляксандр Дзімітрыеў таксама зараз жыве ў ЗША. Пасля таго як выдатна скончыў Маскоўскую кансерваторыю, выкладаў у Беларускай інстытуце культуры і кансерваторыі. Аўтар шматлікіх харавых і інструментальных твораў. Абодва кампазітары разам са сваімі амерыканскімі калегамі сустрэнуцца з беларускімі музыкантамі, а ў рамках фестывалю дадуць тры канцэрты.

Завершыцца фестываль “Беларуская музычная восень” 1 студзеня канцэртна Дзяржаўнага камернага хору пад кіраўніцтвам галоўнага дырыжора Наталлі Міхайлавай. У праграме — музыка беларускіх аўтараў Туранкова, Лучанка, Захлеўнага, Суруса, Паглаўскага, Атрашкевіч і іншых.

Восень на Беларусі — традыцыйная пара фестывалю, лістапад розных па стылях і жанрах відаў мастацтва. Мы прымаем шматлікіх гасцей і дэманструем дасягненні нашых твораў, што сведчыць: беларуская культура багатая і разнастайная, развіваецца і вядомая ў свеце, у ёй адбываюцца яркія падзеі і праяўляюцца разнастайныя таленты.

Рэгіна ГАМЗОВІЧ.